

Gyakorlati útmutató a kis értékű követelések európai eljárásának alkalmazásához

a kis értékű követelések európai eljárásának bevezetéséről
szóló, 2007. július 11-i 861/2007/EK európai parlamenti és
tanácsi rendelet alapján

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	6
1.1. A kis értékű követelések európai eljárásának célja	7
1.2. Általános háttér	7
1.3. A javaslat történeti és politikai háttere	9
1.3.1. A Down Hall-i konferencia	9
1.3.2. Politikai háttér	10
1.4. A kis értékű követelések európai eljárásával kapcsolatos szakpolitika fejlődése	10
1.4.1. A javaslat felé vezető első lépések	10
1.4.2. A tárgyalások és a hat alapelv	11
1.4.3. Az uniós polgári eljárás fejlődése	12
2. A rendelet – Hatály	14
2.1. A rendelet hatálya – tárgyi hatály	15
2.1.1. A kis értékű követelések európai eljárásának összefhatára	15
2.1.2. Tárgy – pénzbeli és nem pénzbeli követelések	15
2.1.3. Tárgy – Kizárt tárgykörök	16
2.1.4. Tárgy – A hatály alá tartozó tárgykörök	17
2.1.5. Polgári és kereskedelmi ügyek – a Bíróság általi értelmezés	18
2.2. A rendelet hatálya – területi hatály	22
2.2.1. Általános területi hatály	22
2.2.2. Határokon átnyúló ügyek – általában	22
2.3. Időbeli hatály	23
2.4. Kapcsolat más uniós jogi aktusokkal	23
2.4.1. A Brüsszel I. rendelet	23
2.4.2. A kézbesítési és bizonyítási rendeletek	24
2.4.3. Az európai végrehajtható okiratról szóló rendelet és az európai fizetési meghagyásról szóló rendelet	24
2.4.4. Egyéb uniós jogi aktusok	26

2.5. Kapcsolat a nemzeti joggal	26
2.5.1. Nemzeti eljárásjog	26
2.5.2. Nemzeti anyagi jog	27
3. Az eljárás megindítása	28
3.1. A követelés elbírálására jogosult bíróság(ok)	29
3.1.1. A felperesnek a keresetlevélben meg kell jelölnie a joghatóság alapját	29
3.1.2. Unió joghatósági szabályok	29
3.1.3. A helyi vagy „nemzeti” hatásköri és illetékességi szabályok	32
3.2. A keresetlevél használata	32
3.2.1. A követelés értékelése	33
3.2.2. A kamat kezelése	33
3.3. A követelés benyújtásának költsége	34
3.4. A keresetlevél mellékletei	34
3.5. A keresetlevél benyújtása a bírósághoz	34
3.6. Nyelv	35
4. A követelés bírósághoz történő beérkezését követő eljárás	36
4.1. A keresetlevél felperes általi kiegészítése vagy kijavítása	37
4.1.1. A bíróság ellenőrzi a keresetlevelet	37
4.1.2. A bíróság tájékoztatja a felperest, ha a követelés nem tartozik a kis értékű követelések európai eljárásának hatálya alá	37
4.1.3. A felperes segítséget kérhet a keresetlevél kitöltéséhez	37
4.1.4. A felperes felszólítása a keresetlevél kiegészítésére vagy kijavítására	38
4.2. A keresetlevél megküldése az alperesnek	38
4.2.1. A bíróság megküldi az „A” formanyomtatvány és a „C” formanyomtatvány másolatát	38
4.2.2. Határidő	38
4.2.3. Kézbesítési módok	39
4.3. Mit tehet az alperes a keresetlevél átvétele után?	41
4.4. A követelés vagy a viszontkereset meghaladja az összeghatárt	42
4.5. A viszontkereset	42
4.6. Határidők	43
4.7. Nyelv	43

5. A tényállás megállapítása	44
5.1. A bíróság feladata a vitás kérdéseket illetően	45
5.1.1. A bíróság kezdeményező szerepet játszik a tényállás megállapításában	45
5.1.2. A bíróságnak meg kell jelölnie a bizonyításfelvétel eszközeit és a bizonyítékok jellegét	45
5.2. További információk beszerzése a felperestől és az alperestől	45
5.3. A bíróság dönt a tárgyalás tartásáról	46
5.3.1. A bíróság akkor tart tárgyalást, ha szükséges	46
5.3.2. A bíróság megtagadhatja a tárgyalás tartását	46
5.4. Bizonyítási kérdések	47
5.5. Az információs és kommunikációs technológiai (ikt) eszközök használata	47
5.6. A bíróság szerepe	48
5.6.1. A bíróság határozza meg az eljárást	48
5.6.2. A bíróság tájékoztatja a feleket az eljárási kérdésekről	49
5.7. Határidők	49
6. Az ítélet	50
6.1. Ítélethozatal	51
6.1.1. Mulasztási ítélet – általában	51
6.1.2. Mulasztási ítélet – viszontkereset	51
6.2. Ítélet valamennyi információ megszerzését követően, beleértve a bizonyításfelvételt is	51
6.2.1. Tárgyalás tartása nélkül	51
6.2.2. Tárgyalást követően	51
6.3. Az ítélet formája, tartalma és kézbesítése	52
6.3.1. Az ítélet írásba foglalása a feleknek való kézbesítés érdekében	52
6.3.2. A kézbesítendő ítélet nyelve	52
6.3.3. Az ítélet kézbesítése a feleknek	52
6.4. Költségek	53
7. Felülvizsgálat és jogorvoslat	54
7.1. Felülvizsgálat a kis értékű követelések európai eljárásában	55
7.1.1. A felülvizsgálat indokai	55
7.1.2. A felülvizsgálat eredménye	55

7.2. Jogorvoslat	55
7.3. Jogi képviselő a felülvizsgálat és a jogorvoslat során	56
8. Elismerés és végrehajtás	58
8.1. Elismerés és végrehajtás – Általános elvek	59
8.1.1. A végrehajthatóvá nyilvánítási eljárás eltörlése	59
8.1.2. Végrehajtási eljárás – Alkalmazandó jog	59
8.2. A kis értékű követelések európai eljárásának előírásai – végrehajtási eljárás	59
8.3. Az ítéletről kiállított tanúsítvány használata	60
8.3.1. A „D” formanyomtatvány	60
8.3.2. A tanúsítvány nyelve	60
8.4. A végrehajtás megtagadása és korlátozása	61
8.4.1. A végrehajtás megtagadása kivételes esetben	61
8.4.2. Jogorvoslati eljárás a végrehajtással szemben	61
8.4.3. A végrehajtás felfüggesztése vagy korlátozása	61
8.5. A kis értékű követelések európai eljárása során hozott ítélet végrehajtására irányuló eljárás	62
8.5.1. A végrehajtás lépései	62
8.5.2. Végrehajtó hatóságok és szervek	62
8.5.3. Nyelvi kérdések – gyakorlati következmények a végrehajtást illetően	63
9. Záró kérdések	64
9.1. Ügyvédek	65
9.1.1. A kis értékű követelések európai eljárásában nincs szükség ügyvéd meghatalmazására	65
9.1.2. Az ügyvéd meghatalmazásának hatása a költségekre	65
9.2. Tájékoztatás és segítség	66
9.2.1. Tájékoztatás – általában	66
9.2.2. Tájékoztatás és segítségnyújtás a felek részére	66
9.3. A kis értékű követelések európai eljárásának felülvizsgálata, beleértve az összegzhetárt	67
9.3.1. Felülvizsgálat – általában	67
9.3.2. Felülvizsgálat – A követelés értéke	67
Referenciaanyagok és linkek	68

ELSŐ FEJEZET

Bevezetés

1.1. A kis értékű követelések európai eljárásának célja

Az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés megkönnyítésének és az Európai Unióban a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség megteremtésének célkitűzéseivel összefüggésben a kis értékű követelések európai eljárásának kulcsfontosságú célja az EU-n belül a határokon átnyúló pereskedés egyszerűsítése és meggyorsítása az alacsony értékű követelések esetében, ezzel csökkentve az ilyen pereskedés költségeit a tagállamok között (lásd az 1. cikket és az (1), (7), (8) és (36) preambulumbekezdést).

Ennek elérése érdekében az eljárás hangsúlyt fektet az eljárás viszonylagos egyszerűségének szükségességére, különösen arra, hogy az eljárásnak nagyrészt írásban kell folynia. Emellett a bíróság szerepe jelentősen erősödött az ügy menetének irányítását, valamint a felek között a követeléssel kapcsolatban felmerült vitás kérdések meghatározását illetően, valamint a felek azon lehetőségével kapcsolatban, hogy az eljárást anélkül vegyék igénybe, hogy jogi tanácsra szorulnának, amelynek a költségét is viselniük kell.

Az eljárást nem csak magánszemélyek vagy fogyasztói csoportok vehetik igénybe, akik számára különösen alkalmas lehet, hanem üzleti ügyeik keretében határokon átnyúló jogvitával szembesülő kisvállalkozások is. Az eljárás gyorsaságra irányuló célját az eljárás különböző szakaszai tekintetében megállapított különös határidők

betartásával lehet elérni. A költségek korlátozása szintén fontos cél, és a bíróság feladata annak biztosítása, hogy a megítélt költségek ne legyenek aránytalanok a követelés értékéhez viszonyítva.

1.2. Általános háttér

A polgári igazságszolgáltatási rendszerek működésével kapcsolatban hangoztatott egyik állandó fő aggály, nevezetesen a hétköznapi polgárok számára annak lehetősége, hogy bírósághoz forduljanak, és követeléseiket gyorsan, jogi tanácsra költött jelentős összegek nélkül érvényesíteni tudják, az alacsony értékű követelések kapcsán merült fel, különösen a magánszemélyek által vállalkozásokkal, vagy más magánszemélyekkel szemben érvényesített követelések esetében, amelyeknél a szükséges idő, erőfeszítés és költség gyakran jelentősen aránytalan lehet a követelés értékéhez képest.

Ennek kezelésére számos uniós tagállambeli jogrendszerben különleges eljárásokat dolgoztak ki, amelyeket a magánszemélyek vagy kisvállalkozások ilyen igényeivel kapcsolatos döntéshozatal egyszerűsítésére, felgyorsítására és költségeinek csökkentésére való törekvés jellemez⁽¹⁾. Sok ilyen eljárás több közös jellemzővel rendelkezik, mint például a megítélt költségek korlátozása, az ügyvédek hiánya, a bizonyítási szabályok egyszerűsítése, és általában nagyobb felelősség

⁽¹⁾ A kis értékű követelésekre vonatkozó nemzeti eljárások egyes tulajdonságainak leírása kapcsán utalni lehet a COM (2002) 746 végleges zöld könyvre, lásd az 1.4.1. pontot és a 8. lábjegyzetet.

telepítése a bíróságra az ügyek vezetése terén, valamint döntés vagy a felek egyezsége révén az ügyek gyors lezárása érdekében.

Azok az aggályok, amelyek a tagállami jogrendszerekben ilyen kezdeményezéseket eredményeztek, még inkább fennállnak akkor is, amikor az alacsony értékű követelések átnyúlnak az Európai Unió tagállamainak határain, tekintettel az ilyen helyzeteket kísérő további problémákra, így a külföldi bíróságok által alkalmazott jog és követett eljárások ismeretlenségére, illetve arra, hogy eltérő nyelveken kell dolgozni.

1.3. A javaslat történeti és politikai háttere

1.3.1. A Down Hall-i konferencia⁽²⁾

Figyelemmel az előző pontban ismertetett problémaköre, igen logikus volt, hogy korai kezdeményezés induljon a fogyasztói követelések és az alacsony értékű követelések kezelésére szolgáló európai szintű különleges eljárás kialakítására való lehetőség feltárása céljából. A fogyasztói követelések és egyéb alacsony értékű követelések kezelésére irányuló európai eljárás kialakításának lehetőségéről folytatott tárgyalásokra így az Egyesült Királyság elnöksége alatt, 1998 első felében egy Angliában tartott konferencián került sor.

E konferencián az Európai Közösség különböző tagállamaiból számos szakértő, valamint az európai intézmények képviselői vettek részt, meghallgatva az Európában és másutt alkalmazott különböző eljárástípusokról szóló előadásokat⁽³⁾. A konferencián kialakult átfogó konszenzus az volt, hogy a fogyasztói és egyéb alacsony értékű követelések különleges európai eljárásnak kialakítása hasznos lehet az Európai Közösségen belüli pereskedés szempontjából, figyelemmel különösen az egyének és a kereskedelem fokozott határokon átnyúló mobilitására, és a magánszemélyeket és kisvállalkozásokat sújtó egyértelmű nehézségekre, ha érvényesíteni kívánják ilyen követeléseiket.

⁽²⁾ A konferenciára 1998. június 22-én és 23-án került sor Down Hallban (Hatfield Heath, Hertfordshire). A konferenciára és az annak eredményeként született jelentésre a zöld könyv 59–60. oldalán és 185. lábjegyzetében található hivatkozás.

⁽³⁾ A résztvevők például érdeklődéssel hallottak a kis értékű követelések szingapúri online eljárásáról, illetve a kis értékű fogyasztói követelések lisszaboni eljárásáról, amelynek keretében egyes, Portugália és Spanyolország közötti határokon átnyúló követeléseket is kezelnek.

1.3.2. Politikai háttér

Az Amszterdami Szerződés elfogadását követően több politikai nyilatkozatot is tettek, amelyek közül a legjelentősebb a tamperei csúcstalálkozó következtetései között található, amely az első olyan alkalmat jelentette, amikor az Európai Közösség kormányfői az igazságügy körébe tartozó kérdések megvitatása érdekében gyűltek össze⁽⁴⁾. Ezt követte a tamperei következtetések végrehajtására elfogadott intézkedési program⁽⁵⁾, amelyet később a hágai program is megismételt⁽⁶⁾.

⁽⁴⁾ Lásd a http://www.europarl.europa.eu/summits/tam_en.htm címen elérhető Következtetések (4) preambulumbekzdését, valamint 30. és 34. pontját, amelyek a kis értékű követelésekkel kapcsolatban a következőképpen fogalmaznak: 30. pont – „Az Európai Tanács felkéri a Tanácsot, hogy a Bizottság javaslatai alapján állapítson meg olyan minimum előírásokat, amelyek [...] különleges közös eljárási szabályokat biztosítanak az egyszerűsített és meggyorsított határokon átnyúló pereskedés számára a kis értékű fogyasztói és kereskedelmi követelések kapcsán [...]” és 34. pont – „Polgári ügyekben az Európai Tanács felkéri a Bizottságot, hogy terjesszen elő javaslatot a megkeresett államban egy határozat vagy ítélet elismeréséhez és végrehajtásához még mindig szükséges közbenső intézkedések számának további csökkentésére. Első lépésként e közbenső eljárásokat meg kell szüntetni a kis értékű fogyasztói vagy kereskedelmi követelések kapcsán [...]”.

⁽⁵⁾ Lásd a Hivatalos Lap 2001. január 15-i számában közzétett program (HL C 12/1., 4. o.) 1.B.4. pontját; lásd még az (5) preambulumbekzdést.

⁽⁶⁾ Lásd a Hivatalos Lap 2005. március 3-i számában közzétett program (HL C 53/1., 53. o.) 3.4.2. pontját.

1.4. A kis értékű követelések európai eljárásával kapcsolatos szakpolitika fejlődése

1.4.1. A javaslat felé vezető első lépések

2000-ben az Európai Bizottság vette át a kezdeményezést, kérdőívet bocsátva ki annak érdekében, hogy megállapítsa a kis értékű követelések eljárásának akkori elérhetőségét a Közösség tagállamaiban⁽⁷⁾. Ezt követte egy zöld könyv, amelyet az EK-Szerződés Amszterdami Szerződésből és tamperei következtetésekből eredő módosításainak fényében adtak ki, és különböző cselekvési javaslatokat tartalmazott a már megtett politikai kötelezettségvállalások – így többek között az alacsony értékű követeléseket érvényesíteni kívánók igazságszolgáltatáshoz való hozzáféréseinek megkönnyítése érdekében az ilyen követelések egyszerűsített eljárásának szükségessége – teljesítése érdekében. Emellett foglalkozott az európai fizetési meghagyásos eljárásra vonatkozó esetleges kezdeményezéssel kapcsolatos teendőkkel is⁽⁸⁾. A válaszokat 2003. május 31-ig kérték, és az összegyűjtött anyagok alapján a Bizottság rendeltervezetet terjesztett elő 2005 márciusában⁽⁹⁾, miután korábban már javaslatot tett az európai fizetési meghagyásra irányuló eljárásra⁽¹⁰⁾.

⁽⁷⁾ Lásd Evelynne Serverin „Des Procédures de Traitement judiciaire des demandes de faible importance etc” című jelentését, Cachan 2001., a zöld könyv 8. oldalán található 2. lábjegyzetben említettek szerint.

⁽⁸⁾ Zöld könyv COM(2002) 746 végleges, közzétéve 2002. december 20-án; a zöld könyvre a (6) preambulumbekzdésben hivatkoznak.

⁽⁹⁾ COM(2005) 87 végleges, közzétéve 2005. március 15-én.

⁽¹⁰⁾ COM(2004) 173 végleges, közzétéve 2004. március 25-én.

1.4.2. A tárgyalások és a hat alapelv

Mivel általános politikai egyetértés állt fenn azzal kapcsolatban, hogy ki kell alakítani a kis értékű követelések európai eljárását, annak érdekében, hogy a nemzeti eljárások alternatívájaként kezelje a határokon átnyúló ügyeket, a tárgyalásokon lehetőség nyílt arra, hogy az eljárás lényegére koncentráljanak. A kényes pontok egyike az összeghatár értéke volt, vagyis az arra a kérdésre adott válasz, hogy „Mi a kis értékű követelés?”. Egyes tagállamok viszonylag alacsony korlátot próbáltak elérni, míg mások olyan korlátot szerettek volna, amely lehetővé teszi a fogyasztók által támasztott legtöbb igény kezelését. A kérdéssel kapcsolatos kompromisszum végül az Európai Parlament és a Tanács keretében folyt viták során született meg.

A Tanácsban zajló viták kulcsfontosságú momentuma az volt, amikor az igazságügyi miniszterek elfogadtak több olyan alapelvet, amelyeket a tárgyalásoknak, illetve magának az eljárásnak az alapjául szántak. Ezek a 2006 novemberében a miniszterek elé terjesztett elnökségi dokumentumban⁽¹¹⁾ található, és a következőket rögzítik:

- A kis értékű követelések európai eljárását elsősorban írásban kell lefolytatni – lásd az 5. cikk (1) bekezdését és a (14) preambulumbekendést;

- Tárgyalást akkor kell tartani, ha a bíróság szükségesnek tartja azt;
- Az eljárás gyorsaságának és hatékonyságának biztosítása érdekében az egyes szakaszokra határidőket kell meghatározni;
- Ösztönözni kell a modern kommunikációs technológiák használatát a tárgyalások megtartása és a bizonyításfelvétel megkönnyítése érdekében – lásd a 8. cikket és a 9. cikk (1) bekezdését;
- A jogi képviselőt nem lehet kötelező – lásd a 10. cikket.
- A bíróságnak biztosítania kell, hogy a pereszes féltől behajtható költségek arányosak legyenek a követelés értékéhez képest – lásd a 16. cikket.

Ahogy a rendelet szövegéből látható, az előző bekezdésben hivatkozott alapelveket valóban elfogadták, és azok az eljárás fontos alapját képezik.

⁽¹¹⁾ Az elnökség 15054/05. sz. feljegyzése a Tanács számára, 2005. november 29., JUSTCIV 221/CODEC 1107.

1.4.3. Az uniós polgári eljárás fejlődése

1.4.3.1. A végrehajthatóvá nyilvánítási eljárás eltörlése⁽¹²⁾

Egy további elvet is elfogadtak a kis értékű követelésekről szóló rendelethez vonatkozó tárgyalások kezdetétől fogva, mégpedig azt, hogy a valamely tagállamban az eljárás keretében hozott ítélet elismerésére és végrehajtására vonatkozó közbenső intézkedéseket nem lehet alkalmazni, ha az ítéletet valamely más tagállamban kell végrehajtani, ezáltal biztosítva azon cél érvényesülését, hogy bármilyen követelést közbenső bírósági eljárás nélkül be lehessen hajtani. E lépés fontos fejlődést jelent az uniós polgári jogi eljárások alakulásában a polgári igazságszolgáltatás területén. A kérdést részletesebben a jelen iránymutatás 2.4.1.2. és 8.1.1. pontjában tárgyaljuk.

1.4.3.2. Kis értékű követelések az európai végrehajtható okirattal és az európai fizetési meghagyással összefüggésben⁽¹³⁾

A kis értékű követelésekről szóló rendelet két olyan rendeletet követett, amelyekben eltörölték a közbenső eljárásokat, mégpedig az első valódi európai polgári jogi eljárást, az európai fizetési meghagyásos eljárást létrehozó rendeletet⁽¹⁴⁾, amelyet az európai végrehajtható okiratról szóló rendelet⁽¹⁵⁾ előzött meg. A végrehajthatóvá nyilvánítási eljárás eltörlésének elérése az európai végrehajtható okirat és az európai fizetési meghagyás esetében egyes olyan garanciák tiszteletben tartásához volt kötve, amelyek az ezen aktusok keretében az ítéletet meghozó bíróság előtti eljárás lefolytatásához kapcsolódtak. Ezeket a megfelelő hatóságnak egy előírt tanúsítvány révén meg kellett erősítenie.

⁽¹³⁾ Lásd a (3) preambulumbekendést, és a jelen iránymutatás 2.4.3. pontját.

⁽¹⁴⁾ Az 1896/2006/EK rendelet.

⁽¹⁵⁾ A 805/2004/EK rendelet.

⁽¹²⁾ Lásd a 20. cikk (1) bekezdését és a (30) preambulumbekendést.

1.4.3.3. A kölcsönös elismerés elve

A három, különböző hatállyal rendelkező rendelet együttesen jelentős gyakorlati fejlődést jelent a polgári ügyekben hozott ítéletek kölcsönös elismerése kapcsán, amelynek célja a hitelezői jogok nemzeti határokon átnyúló elismerésének és végrehajtásának egyszerűsítése és felgyorsítása az Európai Unióban. E tekintetben hozzájárulnak a jog érvényesülésén alapuló valódi térség létrehozásához az Európai Unióban, valamint az ítéletek EU-n belüli mozgásához, és így az egységes piac végrehajtásához.

MÁSODIK FEJEZET

A rendelet – Hatály

2.1. A rendelet hatálya – tárgyi hatály

A rendelet a kis értékű követelések európai eljárása tárgyi hatályának két eleméről rendelkezik, mégpedig az eljárás keretében érvényesíthető követelések összeghatáráról, valamint a követelések tárgyáról. Általában azok a követelések, amelyek tárgya a „polgári és kereskedelmi” ügyek általános leírásának körébe tartozik, olyan ügyek, amelyek a rendelet hatálya alá tartoznak, azonban e tekintetben több korlátozás és kizárás érvényesül. Magát a „polgári és kereskedelmi” kifejezést az Európai Bíróság számos alkalommal értelmezte.

2.1.1. A kis értékű követelések európai eljárásának összeghatára

2.1.1.1. A felső összeghatár

Az európai végrehajtható okirattal és az európai fizetési meghagyással ellentétben a kis értékű követelések európai eljárásának keretében érvényesített követelésekre felső összeghatár vonatkozik, amely jelenleg 2000 EUR-ban van megállapítva, így az ezen összeg feletti értéket képviselő követelések ki vannak zárva az eljárás hatálya alól. A felső összeghatár létezése nem szokatlan az ilyen eljárásokban, mivel ilyen számos tagállamban megtalálható, ugyanakkor az értékhatárok összege eléggé széles körben változik országról országra, sőt, mint például az Egyesült Királyság esetében, akár államról államra is.

2.1.1.2. Az érték alapja

Fontos kérdést jelent az alap, amelyre figyelemmel a rendelet alkalmazásában a követelés értékét meg kell határozni, és ezt a 2. cikk (1) bekezdése tartalmazza. Először, az értéket abban az időpontban kell figyelembe venni, amikor a követelés megérkezik a követelés eldöntésére hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bírósághoz. Másodszor, az értéket a főkövetelés kamatai, az ahhoz esetlegesen járuló kiadások és költségek nélkül kell meghatározni. E kizárás nem zár ki például egy olyan főkövetelést, amely csak egy már megfizetett adósság utáni kamatfizetésre irányul⁽¹⁶⁾.

2.1.2. Tárgy – pénzbeli és nem pénzbeli követelések

Az európai fizetési meghagyásos eljárással ellentétben, amely pénzbeli követelésekre korlátozódik, a kis értékű követelések európai eljárásának hatálya alá tartozó követelések tárgya lehet nem pénzbeli követelés is, erről a 7. részben található keresetlevél rendelkezik, amelynek kitöltését lásd a lenti 3.2. pontban. Nem pénzbeli követelés esetén a felperes például olyan végzés kiadását kérheti, amely jogi hátrányt, például birtokháborítást vagy tulajdon tárgyának károsodását akadályozza meg, vagy egy olyan kötelezettség teljesítését biztosítja, mint az áruk szállítása vagy egy szerződés másfajta teljesítése. Nem pénzbeli

⁽¹⁶⁾ A hatállyal kapcsolatos döntésre a viszontkereset értéke által gyakorolt hatást illetően lásd a lenti 4.5. pontot.

követelés esetén azt olyan értéken kell feltüntetni, amely a kis értékű követelések európai eljárásának összeghatára alá esik.

2.1.3. Tárgy – Kizárt tárgykörök

2.1.3.1. Általános kizárások

A rendeletben egyes olyan ügyek kifejezetten ki vannak zárva a kis értékű követelések európai eljárásának tárgyi hatály alól, amelyeket egyébként úgy lehetne tekinteni, hogy azok a „polgári és kereskedelmi ügyek” körébe tartoznak. Ezek az adó-, vám- és közigazgatási ügyek, valamint az államnak az államhatalom gyakorlása során hozott aktusai vagy elkövetett mulasztásai miatti felelőssége (más néven „*acta jure imperii*”). Amennyiben egy követelés ilyen kizárt tárgykörre vonatkozik, akkor a bíróság, amelyhez azt benyújtják, rendszerint hivatalból el fogja utasítani azt, mivel nem tartozik a kis értékű követelések európai eljárásának hatálya alá.

2.1.3.2. A kifejezetten a 2. cikk (2) bekezdése által kizárt tárgykörök

Emellett a rendelet kimondja, hogy nem alkalmazandó egyes más sajátos tárgykörökre, amelyeket úgy lehet tekinteni, hogy a polgári és kereskedelmi ügyek körébe tartoznak. E kizárásokat – amelyek szélesebb körűek, és nem teljesen hasonlóak az európai végrehajtható okiratról szóló rendeletben és az európai fizetési meghagyásról szóló

rendeletben meghatározottakhoz – a rendelet 2. cikkének (2) bekezdése részletezi, és azok az alábbi szövegdobozban olvashatók.

- a) természetes személyek személyi állapota, jog- és cselekvőképessége;
- b) házassági vagyoni jogon, tartási kötelezettségeken, valamint végrendeleten és öröklésen alapuló jogok;
- c) csődeljárás, fizetési képtelen társaságok vagy más jogi személyek felszámolására vonatkozó eljárások, csődegyezség, kényszeregyezség és hasonló eljárások;
- d) szociális biztonság;
- e) választottbíráskodás;
- f) munkajog;
- g) ingatlan bérlete, a pénzbeli követelésekre irányuló keresetek kivételével; vagy
- h) a magánélet tiszteltben tartásához való jog és a személyiségi jogok megsértése, beleértve a rágalmozást is.

2.1.4. Tárgy – A hatály alá tartozó tárgykörök

2.1.4.1. Polgári és kereskedelmi ügyek – általában

A kis értékű követelések európai eljárásának tárgyi hatálya alá eső ügyek főként a *polgári és kereskedelmi ügyeknek* tekintett kérdések körébe tartoznak. A 2. cikk (1) bekezdésében meghatározottaknak megfelelően a rendelet alkalmazásában e kifejezés értelme nem függ attól, hogy melyik bíróság vesz részt a követeléssel kapcsolatos döntésben, sem bármely tagállam nemzeti jogától. Emellett azt úgy kell értelmezni, hogy összhangban álljon a szavak más uniós jogi aktusokban – beleértve a Brüsszel I. rendeletet, az európai végrehajtható okiratról szóló rendeletet és az európai fizetési meghagyásról szóló rendeletet – használt önálló értelmezésével.

2.1.4.2. A polgári és kereskedelmi ügyek jelentése

E kifejezést a rendelet nem határozza meg, azonban azt általában úgy értelmezik, hogy különbség van egyrészt polgári ügyek, másrészt pedig közjogi ügyek között. Az Európai Bíróság több olyan ítéletet is hozott, amelyek meghatározták e különbségtétel terjedelmét és hatását a különböző jog aktusokkal összefüggésben. A megkülönböztetés ellenére a Bíróság megállapította, hogy vannak egyes közjogi kérdések, amelyeket ennek ellenére úgy kell tekinteni, hogy a polgári és kereskedelmi ügyek fogalma alá tartoznak. Ez bizonyos fokig a Bíróság által más jogi aktusok, például a Brüsszel I.

rendelet és elődje, a Brüsszeli Egyezmény értelmezése kapcsán hozott határozatoktól függ. E határozatok részletes adatai a lenti 2.1.5. pontban szerepelnek.

2.1.5. Polgári és kereskedelmi ügyek – a Bíróság általi értelmezés

2.1.5.1. Önálló jelentés

Az Európai Bíróság számos ügyben megállapította, hogy annak biztosítása érdekében, hogy a releváns jogi aktusokból eredő jogokat és kötelezettségeket egyenlően és egységesen értelmezzék, a „polgári és kereskedelmi ügyek” fogalma nem értelmezhető egyetlen jogrendszer vonatkozásában, hanem annak az érintett uniós jogszabály céljából és felépítéséből, valamint a nemzeti jogrendszerek összességéből következő alapelvekből eredő önálló értelmet kell tulajdonítani. A Bíróság általában azt állapította meg, hogy két körülmény releváns annak eldöntése szempontjából, hogy egy jogvita polgári vagy kereskedelmi jellegű-e:

- a jogvita tárgya, és ennek megfelelően a kereset alapja és jellege; valamint
- az érintett felek, és a köztük fennálló viszony jellege.

Az Európai Bíróság e tárgybeli gondolkodásmódjához lásd az Apostolides kontra Orams ügyben hozott ítéletet⁽¹⁷⁾, amelyben a Bíróság a következők szerint foglalta össze álláspontját:

„[...]e tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a 44/2001 rendeletből a tagállamokra és az érdekelt személyekre nézve keletkező jogok és kötelezettségek egyenlőségének és egységességének lehetséges legjobb biztosítása érdekében a »polgári és kereskedelmi ügyek« fogalmát nem egyszerűen valamely érintett állam vagy államok belső jogára való utalásként kell értelmezni. Az említett meghatározást önálló fogalomként, az említett rendelet céljára és felépítésére, valamint a nemzeti jogrendszerek összességéből következő alapelvekre hivatkozással kell értelmezni. A »polgári és kereskedelmi ügyek« önálló fogalomként való értelmezése azt eredményezi, hogy bizonyos bírósági határozatok kizártak a 44/2001 rendelet tárgyi hatálya alól, olyan tényezők miatt, amelyek a peres felek közötti jogviszony jellegére vagy a jogvita tárgyára vezethetők vissza [...]”

⁽¹⁷⁾ A C-420/07. sz. ügyben hozott ítélet (EBHT 2009., I-3571. o.), különösen annak 41. és 42. pontja, ahol többek között hivatkoztak a 29/76. sz., LTU Lufttransportunternehmen GmbH & Co KG kontra Eurocontrol ügyben hozott ítéletre (EBHT 1976., 1541. o.) és az újabb, C-292/05. sz., Lechouritou kontra Dimosiotis Omospondiakis Dimokratias tis Germanias ügyben hozott ítéletre (EBHT 2007., I-1519. o.).

2.1.5.2. A hatóságot érintő keresetek

A hatóságot érintő keresetek tekintetében a Bíróság megállapította, hogy az ügy nem „polgári vagy kereskedelmi”, ha egy hatóság és egy magánszemély közötti jogvitát érint, és a hatóság közhatalom gyakorlása során jár el. A Bíróság tehát különbséget tett az ilyen „acta iure imperii” néven is ismert cselekmények – amelyekre a „polgári és kereskedelmi ügyek” fogalma a kis értékű követelések európai eljárásának alkalmazásában nem terjedhet ki – és az „acta iure gestionis”, vagyis az állam általában kereskedelmi jellegű cselekményei között, amelyek e fogalom hatálya alá tartoznak. Az Európai Bíróság e kérdéssel kapcsolatban az Apostolides-ügyben hozott ítéletben⁽¹⁸⁾ a következőket mondta ki:

„[...] a Bíróság azt is kimondta, hogy bár egyes olyan jogviták, amelyekben valamely hatóság áll szemben egy magánszeméllyel, az említett fogalom tárgyi hatálya alá tartozhatnak, ez nem vonatkozik arra az esetre, amikor a hatóság közhatalmat gyakorol [...] Ugyanis a peres felek valamelyikének közhatalmi jogosítványainak megnyilvánulása a magánszemélyek közötti viszonyokban alkalmazandó szabályokkal kapcsolatos hatalmi túlkapasok miatt kizárja azt, hogy az ilyen jogvita a [...] polgári és kereskedelmi ügyek területére tartozzon [...]”

⁽¹⁸⁾ Hivatkozás a fenti 17. lábjegyzetben.

2.1.5.3. A különbségtételt bemutató európai bírósági ítéletek

A „polgári és kereskedelmi ügyek” fogalma alá tartozó ügyek, és az e fogalom alá nem tartozó ügyek közötti különbségtétel a gyakorlatban nem mindig könnyű. Az Európai Bíróság ezt több konkrét ügyben is vizsgálta, amelynek példái a következő oldalon található szövegdobozban találhatók.

A különbségtételt bemutató néhány európai bírósági ítélet

Olyan követelések, amelyekről az Európai Bíróság azt állapította meg, hogy „polgári és kereskedelmi” jellegűek:

A C-172/91. sz., Sonntag kontra Waidmann ügyben hozott ítélet (EBHT 1993., I-1963. o.) szerint magánszemély által a bűncselekménnyel okozott kár megtérítése iránti indított kereset polgári jellegű. Ugyanakkor az ilyen kereset kívül esik a „polgári és kereskedelmi ügyek” fogalmán, amennyiben a károkozót hatóságnak kell tekinteni, amely közhatalom gyakorlása során járt el (az adott ügyben egy tanulókat felügyelő tanárt nem tekintettek úgy, hogy „közhatalom gyakorlása során járt el”).

A C-167/00. sz., Verein für Konsumenteninformation kontra Karl Heinz Henkel ügyben (EBHT 2002., I-8111. o.) egy fogyasztóvédelmi szervezet megelőző keresetként benyújtott követelése arra irányult, hogy megakadályozzon egy kereskedőt abban, hogy tisztességtelen szerződéses feltételeket alkalmazzon a magánszemélyekkel kötött szerződéseken.

A C-271/00. sz., Gemeente Steenbergen kontra Baten ügyben (EBHT 2002., I-10489. o.) olyan visszkereseti jogról volt szó, amely révén valamely állami szervezet a magánjogi jogalanytól behajtja az általa az elvált házastárs és e személy gyermeke részére

szociális támogatás címén kifizetett összegeket, feltéve, hogy e kereset benyújtásának alapját és az arra vonatkozó részletes szabályokat a tartási kötelezettségre vonatkozó rendes jogszabályok szabályozzák. Ugyanakkor, amennyiben a visszkereseti igény olyan rendelkezéseken alapul, amellyel a jogalkotó saját előjogot biztosított az állami szervnek, az említett igény nem tekinthető a „polgári ügyekhez” tartozónak.

A C-266/01. sz., Préservatrice Foncière TIARD kontra Hollandia ügyben (EBHT 2003., I-4867. o.) olyan keresetről volt szó, amellyel egy állam a magánjogi jogalannyal szemben olyan magánjogi kezességvállalási szerződést kíván érvényesíteni, amelyet annak érdekében kötöttek, hogy lehetővé tegyék valamely harmadik személy számára az adott állam által megkövetelt és meghatározott biztosíték nyújtását, azzal a feltétellel, hogy a hitelező és a kezes között a kezességvállalási szerződés alapján fennálló jogviszony nem jár az állam részéről olyan jogkörök gyakorlásával, amely túlterjed a magánszemélyek közötti jogviszonyokra alkalmazandó szabályok alapján fennállókon.

A C-265/02. sz., Frahuil SA kontra Assitalia ügyben hozott ítéletben (EBHT 2004., I-1543. o.) az olyan importőrrel szemben törvényi engedményezésen alapuló igényt, amely a vámokat a vámhatóságnak egy olyan kezességvállalási szerződés alapján megfizető kezesnek tartozott ezek összegével, amely az említett szerződéssel garantálta a vámhatóságok felé, hogy a szóban forgó vámokat a szállítmányozó

megfizeti, a szállítványozót pedig eredetileg a fő adós utasította a tartozás megfizetésére, a „polgári és kereskedelmi ügyek” fogalma alá tartozó igények kell tekinteni.

Az Apostolides-ügyben hozott ítéletben (lásd fenn) az ingatlan tulajdonjogának jogellenes megszerzése miatti kártérítésre megfizetésére kötelező meghagyás elismerésére és végrehajtására vonatkozó igényről volt szó, amely az ingatlan kiürítésének és eredeti állapotban való visszaadásának, valamint az ezzel kapcsolatos egyéb jogellenes cselekmények beszüntetésének elrendelésére irányult, ahol az alapügyben magánszemélyek közötti olyan peres eljárás folyt, amely nem olyan magatartások vagy eljárások ellen irányult, amelyek alapja a peres felek valamelyike közhatalmi jogosítványainak megnyilvánulása, hanem magánszemélyek által megvalósított cselekmények ellen.

A C-406/09. sz., Realchemie Nederland BV kontra Bayer CropScience AG ügyben hozott ítéletben (EBHT 2011., o.) olyan fizetési meghagyás elismeréséről és végrehajtásáról volt szó, amely egy polgári és kereskedelmi ügyben hozott – mégpedig egy részvénytársaság szellemi tulajdonjoghoz fűződő magánjogi jogának megsértését megállapító – bírósági határozat betartása érdekében rendbíróság fizetésére való kötelezést tartalmaz.

Olyan követelések, amelyekről az Európai Bíróság azt állapította meg, hogy nem „polgári és kereskedelmi” jellegűek:

A fent hivatkozott LTU Lufttransportunternehmen GmbH & Co KG kontra Eurocontrol ügyben hozott ítéletben egy nemzetközi szerződés által létrehozott hatóság követeléséről volt szó, amellyel a hatóság egy magánféltől díjat kívánt behajtani létesítményei és szolgáltatásai igénybevételéért, miközben az igénybevétel kötelező volt, a díjakat pedig egyoldalúan határozták meg.

A C-814/79. sz., Hollandia kontra Rüffer ügyben (EBHT 1980., 3807. o.) az állami vízi utak kezeléséért felelős, közhatalmat gyakorló hatóság követelése szerepelt, amelyet egy hajótulajdonossal szemben nyújtott be egy hajótörött roncs vízi utakról való eltávolítása során felmerült költségei megtérítése érdekében.

A fent hivatkozott Lechouritou és társai kontra Dimosio tis Omospondiakis Dimokratias tis Germanias ügyben hozott ítéletben⁽¹⁹⁾ a katonai erők által végrehajtott háborús mészárlás áldozatainak túlélőinek képviselőinek az érintett állammal szembeni kártérítésre irányuló követelése.

⁽¹⁹⁾ Hivatkozás a fenti 17. lábjegyzetben.

2.2. A rendelet hatálya – területi hatály

2.2.1. Általános területi hatály

A kis értékű követelések európai eljárásáról szóló rendelet az Európai Unió minden tagállamában alkalmazandó, kivéve Dániát.

2.2.2. Határokon átnyúló ügyek – általában

A kis értékű követelések európai eljárásáról szóló rendelet csak a „határokon átnyúló” ügyekre alkalmazandó, vagyis azokra az ügyekre, amelyekben legalább az egyik fél a követeléssel kapcsolatban eljáró bíróság székhelye szerinti tagállamtól eltérő tagállamban rendelkezik állandó lakóhellyel vagy szokásos tartózkodási hellyel; a meghatározást lásd a 3. cikk (1) bekezdésében. A 3. cikk (3) bekezdése szerint annak meghatározásához, hogy a követelés határokon átnyúló ügy-e, a keresetlevélnek a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bírósághoz történő benyújtásának időpontja irányadó. Nem szabad elfelejteni, hogy e feltétel ténybeli alapját az 5. pontban szereplő „A” keresetlevélben szereplő keresetben meg kell jelölni.

2.2.2.1. Unión kívüli felperesek

Figyelemmel a „határokon átnyúló” fogalmának meghatározására, és tekintettel a Brüsszel I. rendelet joghatósági rendelkezéseinek hatályára, bizonyos körülmények között az Unió tagállamain kívül állandó lakóhellyel vagy szokásos tartózkodási hellyel rendelkező felperes is igénybe veheti a kis értékű követelések európai eljárását, olyan alperessel szemben, akinek állandó lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye az Unióban van. Ez lehet a helyzet, ha az alperes a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróság tagállamtól eltérő tagállamban rendelkezik állandó lakóhellyel vagy szokásos tartózkodási hellyel, mivel így e fél nem ugyanabban a tagállamban található, mint a bíróság, és ez megfelel a 3. cikk (1) bekezdésében foglalt feltételeknek.

2.2.2.2. Unión kívüli alperesek

Emellett a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróság tagállamtól eltérő uniós tagállamban állandó lakóhellyel vagy szokásos tartózkodási hellyel rendelkező felperes is élhet a kis értékű követelések európai eljárása szerinti követeléssel, az Európai Unión kívül állandó lakóhellyel vagy szokásos tartózkodási hellyel rendelkező alperessel szemben. Az a jogalap, amely alapján az Európai Unióban található bíróság ilyen célból joghatósággal rendelkezik, a vonatkozó uniós jogi aktusban található, például a Brüsszel I. rendeletben.

2.3. Időbeli hatály

A kis értékű követelések európai eljárásáról szóló rendelet Dánia kivételével valamennyi uniós tagállamban 2009. január 1. óta alkalmazandó. Ugyanakkor az eljárás alapján akkor is lehet követelést érvényesíteni, ha az korábbi ennél az időpontnál, feltéve, hogy a követelés alapjául szolgáló kötelezettség nem évült el, valamint, hogy a követelésre a releváns alkalmazandó jog alapján vonatkozó bármilyen elévülési idő még nem telt el.

2.4. Kapcsolat más uniós jogi aktusokkal

2.4.1. A Brüsszel I. rendelet⁽²⁰⁾

2.4.1.1. Joghatósági szabályok

A kis értékű követelések európai eljárásáról szóló rendelet nem tartalmaz joghatósággal kapcsolatos szabályokat, így a különböző uniós tagállamok és nem uniós államok bíróságai hatáskörének és illetékességének megállapításához a Brüsszel I. rendelet szabályait kell alkalmazni. Ennek a kis értékű követelések európai eljárása működésével

összefüggő részletesebb kifejtését lásd a lenti 3.1.1. pontban, az eljárás megindításával foglalkozó részben.

2.4.1.2. Az ítéletek elismerése és végrehajtása

A kis értékű követelések európai eljárásának egyik kulcsfontosságú eleme a végrehajthatóvá nyilvánítási eljárás eltörlése⁽²¹⁾, ami azt jelenti, hogy az eljárás szerint hozott ítéletet elismerik az Unió másik tagállamában, és az végrehajtható ott, anélkül, hogy az ítéletre hivatkozó személynek meg kellene állapítatnia a végrehajthatóságot, ahogy azt a Brüsszel I. rendelet elismeréséről és végrehajthatóságról szóló szabályai előírják. A végrehajtásra a rendelet külön eljárást határoz meg, amelyet a jelen útmutató lenti 8.2. pontjában mutatunk be, az ezzel foglalkozó fejezetben. Meg kell jegyezni, hogy a Brüsszel I. rendelet elismerésre és végrehajtásra vonatkozó rendelkezéseire továbbra is lehet hivatkozni a kis értékű követelések európai eljárása során hozott ítélet végrehajtása céljából, a követendő eljárást az ítélet jogosultja választhatja meg.

⁽²⁰⁾ Lásd a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendeletet (HL L 12., 2001.1.16., 1. o.). E rendelet felülvizsgálata jelenleg az Európai Bizottság javaslata alapján folyamatban van, azonban a javaslatot a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek még jóvá kell hagynia

⁽²¹⁾ E tekintetben a „végrehajthatóvá nyilvánítási eljárás eltörlése” a Brüsszel I. rendeletben megjelölt közbenső intézkedések, nevezetesen a végrehajthatóság megállapítására irányuló kérelem mellőzésére utal. Az 1215/2012 rendelet (a továbbiakban: az új Brüsszel I. rendelet) elfogadását követően, 2015. január 10-étől a végrehajthatóvá nyilvánítási eljárás eltörlésre kerül az e rendelet hatálya tartozó ítéletek tekintetében.

2.4.2. A kézbesítési ⁽²²⁾ és bizonyítási rendeletek

E rendeletek mindegyike alkalmazandó a kis értékű követelések európai eljárására, mivel ezek általában alkalmazandók minden olyan polgári eljárásra, amelyben okiratokat kell továbbítani az egyik uniós tagállamból a másik uniós tagállamba, illetve bizonyítást kell felvenni két tagállam között. Ugyanakkor a rendelet tartalmaz bizonyos, okiratok kézbesítésére és bizonyításfelvételre vonatkozó szabályokat, amelyek az egyéb jogi aktusokban szereplő általános rendelkezésekkel szemben előnyt élveznek. A rendelet emellett az okiratok kézbesítése kapcsán olyan rendelkezéseket is tartalmaz, amelyek az európai végrehajtható okirat létrehozásáról szóló rendeletből származnak, és amelyek szintén előnyt élveznek a kézbesítésről szóló rendelet rendelkezéseivel szemben, amennyiben eltérnek azokról.

⁽²²⁾ A tagállamokban a polgári és kereskedelmi ügyekben a bírósági és bíróságon kívüli iratok kézbesítéséről szóló 1393/2007/EK tanácsi rendelet (HL L 324., 2007.12.10., 79. o.), és a polgári és kereskedelmi ügyekben a bizonyításfelvétel tekintetében történő, a tagállamok bíróságai közötti együttműködéséről szóló 1206/2001/EK tanácsi rendelet (HL L 174., 2001.6.27., 1. o.).

2.4.3. Az európai végrehajtható okiratról szóló rendelet és az európai fizetési meghagyásról szóló rendelet

2.4.3.1. Hasonlóságok és különbségek a kis értékű követelések európai eljárásához képest

Bizonyos mértékben e két rendelet egy csoportba sorolható a kis értékű követelések európai eljárásával, mivel közősek bizonyos kulcsfontosságú jellemzőik, mint az elismerés és a végrehajtás egyszerűsített szabályai a végrehajthatóvá nyilvánítási eljárás eltörlése révén, és a vonatkozó eljárásban meghozott határozatok és kibocsátott tanúsítványok felülvizsgálatáról való rendelkezés, amennyiben bizonyos minimumkövetelmények nem teljesülnek. E célra, eltekintve a kézbesítéssel kapcsolatos, az előző albekezdésben említett kérdésektől, a kis értékű követelések európai eljárásáról szóló rendelet „kölcsonöz” az európai végrehajtható okiratról szóló rendeletből bizonyos, a határozatok felülvizsgálatára vonatkozó szabályokat, amelyeket magára a kis értékű követelések európai eljárására is alkalmazni kell.

E három rendelet másik közös vonása, hogy ezek ültetik át a gyakorlatba a polgári ügyekben hozott ítéletek kölcsonös elismerésének elvét. Fő céljuk a hitelezői jogok határokon átnyúló elismerésének és végrehajtásának egyszerűsítésére és felgyorsítására az Európai Unióban. E tekintetben hozzájárulnak a jog érvényesülésén alapuló valódi térség létrehozásához az Európai Unióban, valamint az egységes piac

végrehajtásához. Mindegyik rendelet hatálya eltérő – nem mindegyik alkalmazható minden egyes határokon átnyúló polgári ügyben.

Emellett, noha vannak hasonlóságok a három rendelet között, van egy nagyon fontos különbség is. A kis értékű követelések európai eljárása, ellentétben az európai végrehajtható okirattal és az európai fizetési meghagyásos eljárással, mind vitatott, mind nem vitatott ügyekre vonatkozik. Ezért a jövőbeli felperesnek az ügy elején el kell dönteni, hogy melyik eljárást célszerű alkalmazni, és e döntés nagyrészt az egyes ügyek tényleges körülményeitől fog függni, különösen attól, hogy valószínű-e, hogy a követelés vitatott lesz-e, valamint természetesen az érintett követelés értékétől.

2.4.3.2. Az európai végrehajtható okirat, az európai fizetési meghagyás és a kis értékű követelések európai eljárása igénybevételének összehasonlítása

Az európai végrehajtható okirat – ez csak akkor megfelelő, ha nem vitatott ügyben kell végrehajtani egy határozatot, perbeli egyezséget, vagy olyan kötelezettséget, amelyet a származási tagállamban végrehajtható közokirat rögzít. A nem vitatott ügy fogalmát e tekintetben az európai végrehajtható okiratról szóló rendelet határozza meg; főszabály szerint olyan ügyről van szó, amelyben védekezést nem terjesztettek elő, és az ítéletet a fél távollétében vagy mulasztása mellett hozták, vagy az eredetileg előterjesztett védekezést utóbb visszavonták.

Az európai fizetési meghagyás – ez az eljárás különösen akkor célszerű, ha a felperes olyan követelést kíván érvényesíteni, ahol a követelést nem vitatják; a felperes a kérelmet ahhoz a bírósághoz nyújtja be, amely ha a kérelemnek helyt ad, kibocsátja a végzést, és kézbesíti az alperesnek, aki ebben az esetben ellentmondást nyújthat be, azonban az európai fizetési meghagyásos eljárás keretében további bírósági eljárásra nem kerül sor, mivel ha az alperes pusztán ellentmondással él a végzés kiadásával szemben, az ügy kikerül az európai fizetési meghagyásos eljárás hatálya alól, és a polgári eljárás rendes szabályai szerint bírálják el; amennyiben az alperes nem él ellentmondással a végzéssel szemben annak kézbesítésekor, a felperes megteheti a kifizetés biztosításához szükséges végrehajtási intézkedéseket. Különösen célszerű olyan felperesek számára, akik több követelést kívánnak érvényesíteni, mint például az energiaszolgáltatás és a nem fizető ügyfelekkel szemben követeléssel élő hasonló vállalkozások esetében.

Noha az európai végrehajtható okirat és az európai fizetési meghagyásos eljárás hatálya hasonló, a különbség az közöttük, hogy az európai végrehajtható okirat egy belföldi eljárás eredményéről igazolja, hogy az végrehajtható egy másik tagállamban, míg az európai fizetési meghagyás olyan önálló uniós eljárás, amelyet a tagállamokban nagyrészt ugyanúgy követnek. A hitelezőnek el kell döntenie, hogy ezek közül melyiket kívánja alkalmazni olyan követelése érvényesítése érdekében, amely nem vitatott, vagy várhatóan nem lesz vitatott. Az európai fizetési meghagyás különösen hasznos, ha a hitelező több tagállamban kíván követeléseket érvényesíteni, mivel így csak egy

eljárást kell átlátnia, nem pedig a minden egyes releváns tagállam nemzeti rendszerében folyó különböző eljárásokat.

A kis értékű követelések európai eljárása – ezt meg kell különböztetni a két másik eljárástól, mivel ez mind vitatott, mind nem vitatott ügyekben elérhető, amennyiben a követelés összege nem haladja meg a 2000 EUR-t; így az eljárás határokon átnyúló ügyekben akkor is elérhető, ha a követelés vitatott. Amennyiben a felperes úgy véli, hogy a követelés nem vitatott, az európai fizetési meghagyás választása előnyösebb lehet, és ez lesz az egyetlen sajátos önálló európai uniós eljárás a 2000 EUR-t meghaladó értékű határokon átnyúló követelések esetén.

2.4.4. Egyéb uniós jogi aktusok

Nem szabad elfelejteni, hogy különböző uniós jogi aktusok alkalmazandók a kis értékű követelések európai eljárása alá tartozó követelésekre, saját feltételeiknek megfelelően, a rendelet tárgyi hatályának megfelelően. Két példa erre a szerződéses, illetve a szerződésen kívüli ügyekre alkalmazandó jogról szóló Róma I., illetve Róma II. rendelet. Ahogy a más eljárásban benyújtott követelések esetében is, az e rendeletek egyikében meghatározott szabályok határozzák meg, hogy melyik jogot kell alkalmazni a kis értékű követelések európai eljárása keretében benyújtott követelésre.

A kis értékű követelések európai eljárása keretében benyújtott követelésekkel foglalkozóknak szem előtt kell tartaniuk azt is, hogy

a követelés sajátos tárgyától függően más uniós jogi aktusok is alkalmazandók lehetnek e tárgyra. Egy követelés tartozhat például az uniós fogyasztóvédelmi aktusok hatálya alá, és ebben az esetben ezek rendelkezései hatással lehetnek a felek jogaira és kötelezettségeire, ha a követelést vitatják.

2.5. Kapcsolat a nemzeti joggal

2.5.1. Nemzeti eljárásjog

A nemzeti jog két módon játszik szerepet a kis értékű követelések európai eljárásában. Először, magát az eljárást illetően a rendelet egyértelművé teszi, hogy a rendelet eltérő rendelkezése hiányában a kis értékű követelések európai eljárására azon tagállam eljárási joga alkalmazandó, amelyben az eljárást lefolytatják. Másodszor, a rendelet kifejezetten úgy rendelkezik, hogy a nemzeti jog alkalmazandó az eljárás egyes konkrét szakaszaiban; például a tekintetben, hogy a kis értékű követelések európai eljárásában hozott ítélettel szemben van-e helye jogorvoslatnak, valamint abban az esetben, amikor a viszontkereset meghaladja a kis értékű európai követelések összeghatárát⁽²³⁾. Másodszor, a nemzeti eljárási jogot is az eljárás célkitűzéseinek szem előtt tartásával kell alkalmazni, amelyeket a rendelet (7) preambulumbekézése rögzít. Nem szabad elfelejteni, hogy a nemzeti eljárási jog alkalmazása nem csak nem állhat ellentétben a kis értékű

⁽²³⁾ A nemzeti eljárási jogról a kis értékű követelések európai eljárása céljából szolgáltatandó információk kapcsán lásd a lenti 9.2. pontot.

követelések európai eljárásával, hanem annak elő kell segítenie a kis értékű követelések európai eljárása célkitűzéseinek elérését.

2.5.2. Nemzeti anyagi jog

Ezen általános eljárási jogi helyzet mellett valószínűleg a nemzeti anyagi jogot kell alkalmazni a követelés tárgyára. Ugyanakkor az alkalmazandó jog adott esetben nem az eljáró bíróság székhelye szerinti tagállam joga lesz, attól függően, hogy melyik jogot kell alkalmazni az alkalmazandó jogi aktusok releváns szabályainak megfelelően.

HARMADIK FEJEZET

Az eljárás megindítása

3.1. A követelés elbírálására jogosult bíróság(ok)

Mivel a rendelet 11. cikke alapján a tagállamok kötelesek biztosítani, hogy felek gyakorlati segítséget kapjanak a nyomtatványok kitöltéséhez, e segítségnek valamennyi tagállamban elérhetőnek kell lennie a keresetlevél, illetve minden egyéb nyomtatvány kitöltése tekintetében.

3.1.1. A felperesnek a keresetlevélben meg kell jelölnie a joghatóság alapját

Az azon bíróságot kijelölő szabályok, amelyhez a kis értékű követelések európai eljárásában a keresetlevelet be kell nyújtani, uniós és nemzeti szinten találhatók. Az uniós joghatósági szabályok határozzák meg a joghatóságot a tagállamok bíróságai között, és az egyes tagállamokban a helyi nemzeti szabályok határozzák meg, hogy melyik bírósághoz vagy bíróságokhoz kell benyújtani a kis értékű európai követelést. Ez fontos kérdés a felperesek számára, mivel a rendelet 4. cikkének (1) bekezdése szerint a keresetlevelet a követelés elbírálására hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bírósághoz kell benyújtani. Így a felperesnek ki kell töltenie a keresetlevél 4. részét, hogy feltüntesse a kiválasztott joghatósági okot; valamennyi tagállamban gyakorlati segítséget kell biztosítani a nyomtatványok kitöltéséhez, mivel a rendelet 11. cikke alapján a tagállamok kötelesek biztosítani, hogy felek segítséget kapjanak a keresetlevél és az egyéb nyomtatványok kitöltéséhez.

3.1.2. Uniós joghatósági szabályok

Az alkalmazandó szabályok a Brüsszel I. rendeletben találhatók. Ez azt jelenti, hogy annak megállapítása érdekében, hogy melyik bírósághoz kell a követelést benyújtani, először azt kell figyelembe venni, hogy mely joghatósági szabály vagy szabályok vonatkoznak a követelés alapját képező jogvitára. Az alkalmazandó szabály vagy szabályok az egyes helyzetek pontos tényállásától függnének, ami kapcsán az egyik alapvető különbségtétel az, hogy a követelés szerződéses kötelezettségből ered, vagy szerződésen kívüli kötelezettségből, mint például a felperes veszteségét, sérülését vagy kárát okozó alperesi mulasztásból vagy gondatlanságból eredő kötelezettség.

Annak pontos meghatározása érdekében, hogy mely bíróság vagy bíróságok rendelkeznek joghatósággal egy, a kis értékű követelések európai eljárásának hatálya alá tartozó ügy elbírálására, a jövőbeli felperesnek hozzá kell férnie a tagállamok belső hatásköri és illetékességi szabályaira vonatkozó információkhoz. Sok tagállam rendelkezik olyan weboldallal, amelyen megtalálhatók az ilyen információk. A rendelet szerint emellett a tagállamok kötelesek részletes információkat szolgáltatni az Európai Bizottság részére arról, hogy mely bíróság vagy bíróságok rendelkeznek hatáskörrel és illetékességgel egy, a kis értékű követelések európai eljárásának hatálya alá tartozó ügy elbírálására, és ezeket az információkat elérhetővé kell tenni a nyilvánosság számára.

Az ilyen információk így az európai igazságügyi portálon érhetők el, amelyen keresztül hozzá lehet férni az Európai Igazságügyi Atlasz weboldalhoz, amely tájékoztatást nyújt a tagállamok belső jogáról⁽²⁴⁾.

3.1.2.1. Joghatóság fogyasztókat érintő ügyekben

A Brüsszel I. rendelet a fogyasztókat érintő ügyekre vonatkozóan különleges joghatósági szabályokat tartalmaz. A fogyasztót olyan személyként határozzák meg, aki nem üzleti célból jár el. Annak megállapítása, hogy a Brüsszel I. rendelet mely szabályai alkalmazandók, különösen fontos a joghatóság megállapítása szempontjából, például a fogyasztónak egy vállalkozással szemben támasztott követelése esetén. Bizonyos körülmények között a fogyasztó jogosult lehet a követelést azon tagállam bírósága elé terjeszteni, amelyben állandó lakóhellyel vagy szokásos tartózkodási hellyel rendelkezik, és amely a helyi nemzeti szabályok szerint hatáskörrel rendelkezik a kis értékű európai követelés elbírálására. Számos esetben ez saját településének bírósága lesz. Ez a fogyasztókat érintő másfajta ügyek esetében is fontos – beleértve a vállalkozás által a fogyasztóval szemben, a magánszemély „fogyasztó” által másik fogyasztóval szemben, illetve a vállalkozások között támasztott követeléseket.

3.1.2.2. „Fogyasztói” joghatósági szabályok a Brüsszel I. rendeletben

A Brüsszel I. rendelet 15–17. cikkeiben található a fogyasztói szerződésekre vonatkozó különleges joghatósági szabályok. E szabályok nem lépnek a rendelet egyéb szabályai helyébe, hanem további választási lehetőségeket kínálnak a fogyasztók számára a tekintetben, hogy hol nyújtják be a követelésüket.

Ha

- a szerződés tárgya ingó dolgok részletfizetésre történő értékesítése,
- a szerződés tárgya részletekben visszafizetendő kölcsön vagy egyéb hitel,
- a szerződést a fogyasztó olyan vállalkozással köti, amely a fogyasztó lakóhelyének tagállamában folytat üzleti tevékenységet, vagy ilyen tevékenysége bármilyen módon – mint például hirdetés útján – az említett tagállamra irányul,

a fogyasztó a szerződés alapján fennálló követelést benyújthatja

- a vállalkozás székhelye szerinti tagállam bíróságaihoz, vagy
- a fogyasztó lakóhelyének bíróságaihoz,

⁽²⁴⁾ Az európai igazságügyi portálra és az Atlasz weboldalára mutató linkeket a jelen útmutató végén közöljük.

a vállalkozás pedig a szerződés alapján a fogyasztóval szemben követelést csak fogyasztó lakóhelyének bíróságaihoz terjeszthet elő. Viszontkeresetet minden esetben annál a bíróságnál lehet előterjeszteni, amely előtt az eredeti kereset nyomán indult peres eljárás folyamatban van.

E joghatósági rendelkezésektől csak a fogyasztó és a vállalkozás közötti olyan megállapodással lehet eltérni,

- amely a kereset tárgyát képező jogvita keletkezését követően jött létre;
- amely lehetővé teszi a fogyasztó számára a szabályokban megjelölttől eltérő bíróságok előtti perindítást; vagy
- a megállapodást olyan fogyasztó és olyan vállalkozás köti, akinek lakóhelye, illetve amelynek székhelye azonos tagállamban van, és a megállapodás az említett állam bíróságainak joghatóságát köti ki, és az ilyen megállapodás az említett állam jogával nem ellentétes.

Megjegyzések:

1. Amennyiben a követelést megalapozó szerződést a fogyasztó a vele azonos tagállamban székhellyel nem rendelkező, azonban valamely tagállamban fiókteleppel, képvisellel vagy más telephellyel rendelkező vállalkozással kötötte, és a jogvita a fióktelep, a képviselő vagy más telephely működéséből származik,

a vállalkozást úgy kell tekinteni, mintha székhelye ugyanabban a tagállamban lenne, mint a fogyasztó lakóhelye.

2. A különleges fogyasztói szabályok általában nem vonatkoznak a fuvarozási és személyszállítási szerződésekre, ugyanakkor alkalmazandók abban az esetben, ha a szerződés ugyanazért az árért utazást és szállást is biztosít, mint például a szervezett utazások esetében.

3.1.3. A helyi vagy „nemzeti” hatásköri és illetékességi szabályok

Ha a felperes eldöntötte, hogy a Brüsszel I. rendelet melyik szabályát vagy szabályait kell alkalmazni, és ebből következően melyik tagállam bíróságai rendelkeznek joghatósággal, annak eldöntése érdekében, hogy mely bírósághoz kell a kis értékű követelések európai eljárása keretében benyújtani egy követelést, a felperesnek meg kell vizsgálnia azon tagállam belső szabályait is, amelynek bíróságai az uniós szabályok szerint joghatósággal rendelkeznek, annak megállapítása érdekében, hogy mely bíróság vagy bíróság rendelkezhet hatáskörrel és illetékességgel a helyi nemzeti jog szerint a kis értékű európai követelés elbírálására. A helyzet tagállamról tagállamra változhat, mivel ezt uniós szinten nem szabályozzák.

Azokban a tagállamokban, ahol van a kis értékű követelésekre vonatkozó nemzeti eljárás, vagy hasonló eljárás, a nemzeti eljárás szerint hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságok gyakran rendelkeznek hatáskörrel és illetékességgel a kis értékű európai követelés elbírálására. Más tagállamokban különleges szabályok határozzák meg, hogy mely bírósághoz kell benyújtani a kis értékű európai követelést, egyes tagállamokban pedig több lehetőség van, a követelés tárgyától függően.

Mindezt a tagállamok belső szabályaira vonatkozó információforrásokból lehet megállapítani. Sok tagállam rendelkezik olyan weboldallal,

amely ilyen információkat szolgáltat, emellett a kis értékű követelések európai eljárásáról szóló rendelet szerint a tagállamok kötelesek erről információkat szolgáltatni az Európai Bizottság részére, amely pedig elérhetővé teszi azokat a nyilvánosság számára.

E további információk így az európai igazságügyi portálon érhetők el, amelyen keresztül hozzá lehet férni az Európai Igazságügyi Atlasz weboldalhoz, amely naprakész tájékoztatást nyújt a tagállamok belső jogáról⁽²⁵⁾.

3.2. A keresetlevél használata

Ahogy azt a jelen útmutatóban korábban jeleztük, a kis értékű követelések európai eljárását a jogalkotó lényegileg írásbeli eljárásnak szánta. Ennélfogva az eljárást a rendelet által előírt, annak I. mellékletében található „A” formanyomtatványban szereplő keresetlevéllel kell megindítani. A tagállamok a rendelet 4. cikkének (5) bekezdése alapján kötelesek biztosítani, hogy a keresetlevél mintája valamennyi olyan bíróságon hozzáférhető legyen, amely előtt a kis értékű követelések európai eljárása megindítható. Emellett a 11. cikk alapján a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a felek segítséget kaphassanak a nyomtatványok kitöltéséhez. A keresetlevélnek az Európai Unió valamennyi hivatalos nyelvén elérhető elektronikus változataira mutató link a jelen útmutató végén található. A keresetlevél

⁽²⁵⁾ Az európai igazságügyi portálra és az Atlasz weboldalára mutató linkeket a jelen útmutató végén közöljük.

maga is tartalmaz iránymutatást arra vonatkozóan, hogy mit kell feltüntetni a felperesnek, és ezt az iránymutatást szorosan követni kell. Van ugyanakkor két különleges szempont, amelyre ki kell térni, mégpedig a követelés értékelése és az a kérdés, hogy miként kezeljük a kamatot a követelés szempontjából.

3.2.1. A követelés értékelése

3.2.1.1. A követelés megjelölése

A követelés alapjának és összegének értékelése az „A” formanyomtatvány „A követeléssel kapcsolatos adatok” című 8. részének kitöltéséhez szükséges, ahol meg kell jelölni a követelést, valamint meg kell állapítani, hogy a követelés valóban a kis értékű követelések európai eljárásának összefogható alá esik-e. Ami az első kérdést illeti, nagyon fontos, hogy a követelés minden elkülönült elemét, és azok alapját a lehető legegyszerűbben megjelöljük, figyelemmel arra, hogy az alperes adott esetben tagadhatja a követelés fennállását. A követelés ténybeli alapját a keresetlevél 8. rovatában kell feltüntetni, és azt annyi írásbeli anyaggal kell alátámasztani, amelynek alapján a bíróság, amelyhez a követelést benyújtják, képes meghatározni a követelés értékét, annak alapját és az azt alátámasztó bizonyítékokat. Amennyiben erre nem kerül sor, akkor fennáll a kockázata annak, hogy a bíróság elutasítja a követelést, mint megalapozatlant, vagy legalábbis további információkat kér a felperestől, ami időbe telik, és késlelteti az eljárást.

3.2.1.2. A követelés értéke

Ami a követelés értékét illeti, nem szabad elfelejteni, hogy az összefogható nem vonatkozik a főköveteléshez járó kiadásokra, költségekre és kamatokra. Amennyiben a főkövetelés több elemből áll, ezeket külön meg kell jelölni, ha azonban az elemek összesített értéke meghaladja az összefogható, a követelés nem tartozik a kis értékű követelések európai eljárásának hatálya alá ⁽²⁶⁾.

3.2.2. A kamat kezelése

Noha a követelést a követelt kamat figyelembevétele nélkül értékelik, meg kell jelölni a kamat összegét vagy a kamatlábat, valamint a főköveteléshez adódó kamat alapját, és ezt a 7. rovatban, a 7.4. pontban kell feltüntetni. Ugyanakkor, ha maga a főkövetelés is kamatfizetési előíráson alapul, akkor ezt a 7.1. pontban kell megjelölni, és a követelés értékét ennek alapján annak ellenére főkövetelésként fogják figyelembe venni, hogy kamatról van szó. Ilyen helyzetre példa lehet az, amikor a főkövetelés egy olyan kölcsönt terhelő kamatra irányul, amelynek tőkéjét az alperes visszafizette.

⁽²⁶⁾ Figyelembe kell venni, hogy az összefogható felül fogják vizsgálni, és az adott esetben nem marad 2000 EUR.

3.3. A követelés benyújtásának költsége

A legtöbb tagállamban a bíróságok részére illetéket kell fizetni a követelés benyújtásáért a kis értékű követelések európai eljárása keretében, és az illeték meg nem fizetése esetén, illetve azt megelőzően nem dolgozzák fel a követelést. Ez azt jelenti, hogy mindenekelőtt azt kell megállapítani, hogy az a bíróság, amelyhez a követelést be kell nyújtani, vagyis az uniós és nemzeti szabályok alapján joghatósággal, valamint hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróság előírja-e illeték fizetését a követelés benyújtásáért. Amennyiben ez a helyzet, a következő lépés annak megállapítása, hogy mennyi az illeték, és hogyan kell megfizetni. Ez az információ is elérhető lehet a helyi weboldalakon, valamint az Európai Igazságügyi Hálózat/Atlas honlapján keresztül, amelyhez lásd a 3.1.2. pontot. Mindenesetre az illeték megfizetésének módját meg kell jelölni a keresetlevél 6. rovatában, amelyben különböző lehetőségek szerepelnek.

3.4. A keresetlevél mellékletei

Mivel a kis értékű követelések európai eljárását lényegileg írásbeli eljárásnak szánták, a keresetlevéllel együtt be kell nyújtani minden szükséges alátámasztó dokumentumot, okirati bizonyítékok formájában. E dokumentumok a követelés értékének, alapjának és a követelés vitatása esetén hivatkozni kívánt bizonyítékoknak az alátámasztására szolgálnak, szem előtt tartva, hogy a kis értékű követelések európai eljárása a vitatott és a nem vitatott ügyekre is alkalmazandó. Mindez

a rendelet 4. cikkének (1) bekezdése, valamint a keresetlevél 8. része tartalmazza. Noha a bíróság további információkat kérhet a felperestől (ezekhez lásd a lenti 5.2. pontot), ha a keresetlevéllel megküldött információk, a magában a keresetlevélben szereplő információkkal együtt nem elegendőek a követelés megalapozásához, fennáll a kockázata, hogy a követelést elutasítják, így célszerű minden releváns információt megküldeni a keresetlevél benyújtásakor, mindig szem előtt tartva, hogy adott esetben fordításra lehet szükség, az azzal járó költségekkel.

3.5. A keresetlevél benyújtása a bírósághoz

A rendelet 4. cikkének (1) bekezdése egyértelművé teszi, hogy a követelést postai úton, illetve bármilyen egyéb, a kis értékű követelések európai eljárása megindításának helye szerinti tagállam által elfogadott kommunikációs eszközzel, például faxon vagy e-mailben is el lehet küldeni. Ezért a felperesnek meg kell tudnia, hogy milyen kommunikációs eszközöket fogad el a bíróság, amelyhez az eljárás megindítása érdekében a keresetlevelet be kell nyújtani. Ez a tagállamok nemzeti eljárásai körébe tartozó kérdés, és ugyanazon az alapon kell az ezzel kapcsolatos információkat elérhetővé tenni, mint a tagállamok nemzeti eljárásait illető egyéb információkat.

A felpereseknek körültekintően meg kell állapítaniuk, hogy a bíróság mit és milyen formában ír elő az alátámasztó anyagok, különösen az

okiratok és egyéb bizonyítékként felhasználható anyagok tekintetében. Nem minden bíróság fogadja el az okirati bizonyítékok szkennelt vagy egyéb másolatát, és a bíróság nemzeti bizonyítási szabályai alapján előírhatja az eredeti példányok csatolását. E tekintetben a pontos helyzettől függően tehát lehetséges, hogy bár a bíróság elfogadhatja a követelést elektronikus formában, azonban az alátámasztó anyagokat nem lehet elektronikusan megküldeni, és így ésszerű a keresetlevelet az okirati anyagokkal együtt a bíróság számára elfogadható más formában megküldeni ⁽²⁷⁾.

3.6. Nyelv

A 6. cikk (1) bekezdése alapján a keresetlevelet a bíróság nyelvén kell benyújtani, és ez vonatkozik az alátámasztó iratok leírására is a keresetlevél 8.2. pontjában. Az egyéb formanyomtatványok és okiratok tekintetében lásd még a lenti 4.7. pontot. Figyelni kell a megfelelő nyelv kiválasztására az olyan tagállamokban, amelyekben több „hivatalos” nyelv van. Egyes tagállamok a „hivatalos” nyelvtől eltérő nyelven benyújtott követeléseket is elfogadnak ⁽²⁸⁾. Nem szabad elfelejteni, hogy az alperes jogosult lehet a keresetlevél és a dokumentumok átvételének megtagadására, ha a kézbesítésre vonatkozó nyelvi előírásokat nem tartják be; ezt bővebben 4.2. pontban és a lenti 32. lábjegyzetben fejtjük ki. Meg kell jegyezni, hogy amennyiben a 6. cikk (3) bekezdése értelmében fordításra van szükség, a fordítás elkészíttetése a bíróság által erre felszólított fél feladata, és őt terheli annak költsége is. Ugyanez vonatkozik arra az esetre is, ha egy fél megtagadja egy okirat átvételét, mivel az nem a 6. cikk (3) bekezdésében meghatározott megfelelő nyelven készült.

⁽²⁷⁾ Noha egyes bíróságok be tudják fogadni a keresetlevelet elektronikus formában, és ezeket továbbiak is követhetik majd, kétséges, hogy e bíróságok el tudják-e fogadni a kísérő okirati bizonyítékokat elektronikus formában; a rendeletben semmi sem zárja ki, hogy a bíróságok minden dokumentumot elfogadjanak elektronikus formában, és remélni lehet, hogy e helyzet az idők során javulni fog, mivel ez hozzájárulna ahhoz az általános célhoz, hogy a kis értékű követelések európai eljárása egyszerű és gyors legyen, és a felhasználók számára viszonylag alacsony költséggel járjon.

⁽²⁸⁾ Az azzal kapcsolatos információ, hogy melyek az előírt vagy engedélyezett nyelvek, szintén a nemzeti weboldalakon, valamint az Európai Igazságügyi Atlasz/Hálózat honlapján található.

NEGYEDIK FEJEZET

A követelés bírósághoz történő
beérkezését követő eljárás

4.1. A keresetlevél felperes általi kiegészítése vagy kijavítása

4.1.1. A bíróság ellenőrzi a keresetlevelet

A bíróság első teendője a keresetlevél és az alátámasztó iratok beérkezését követően, vagyis az okiratok alperesnek való kézbesítését megelőzően az, hogy ellenőrizze, hogy a formanyomtatványt megfelelően, a rendelet előírásaival összhangban töltötték-e ki. Ha nem ez a helyzet, a bíróság felszólíthatja a felperest, hogy egészítse ki vagy javítsa ki a keresetlevelet, illetve szolgáltatson további információt vagy dokumentumokat, kivéve ha eleve azon az állásponton van, hogy a követelés alaptalan vagy teljesen elfogadhatatlan, amely esetben a követelést elutasítja. Ez a 4. cikk (4) bekezdésében szerepel.

4.1.2. A bíróság tájékoztatja a felperest, ha a követelés nem tartozik a kis értékű követelések európai eljárásának hatálya alá

Amennyiben a bíróság úgy véli, hogy a követelés, noha megfelelően jelölték meg és megalapozott, mindazonáltal nem tartozik a rendelet hatálya alá, például olyan tárgyra vonatkozik, amely nem lehet a kis értékű követelések európai eljárása szerinti követelés alapja, vagy a követelés értéke meghaladja a kis értékű követelések európai eljárásának összehatárát, a rendelet 4. cikkének (3) bekezdése alapján

tájékoztatja erről a felperest⁽²⁹⁾. A felperes ezt követően dönthet úgy, hogy visszavonja követelését, vagy, ha ezt nem teszi, a bíróság – újfent a 4. cikk (3) bekezdése alapján – a megfelelő nemzeti eljárás keretében bírálja el az ügyet.

4.1.3. A felperes segítséget kérhet a keresetlevél kitöltéséhez

Mivel a kijavítás folyamata további időt vesz igénybe, mindig a felperes érdekében áll annak biztosítása, hogy az eredeti benyújtás időpontjában a formanyomtatványt helyesen töltsse ki és valamennyi szükséges alátámasztó irattal együtt küldje meg a bíróságnak. E tekintetben a felperesnek lehetőséggel kell rendelkeznie arra, hogy segítséget kérjen a formanyomtatványok kitöltéséhez, mivel a 11. cikk alapján ezt a tagállamoknak biztosítaniuk kell. Számos tagállamban e segítséget a bírósági személyzet tagjai nyújtják, de a megoldások eltérhetnek.

⁽²⁹⁾ Amennyiben a bíróság úgy dönt, hogy elfogadja a követelést, de a megfelelő nemzeti eljárás alapján bírálja el, erről a határozatáról is tájékoztatnia kell a felperest, továbbá egyes tagállamok e célra is előírtak egy formanyomtatványt. Általánosabban egyes tagállamokban a rendelet által előírt formanyomtatványokon kívül további formanyomtatványok használatát írták elő a kis értékű követelések európai eljárásával összefüggésben.

4.1.4. A felperes felszólítása a keresetlevél kiegészítésére vagy kijavítására

E felszólítást a rendelet által előírt „B” formanyomtatvány használatával kell megtenni. A formanyomtatvány akkor is használható, ha a keresetlevelet nem a bíróság nyelvére terjesztették elő, annak érdekében, hogy felszólítsák a felperest, hogy nyújtsa be a keresetlevelet a megfelelő nyelven. A formanyomtatványban a bíróság meghatározza azt a határidőt, amelyen belül a felperesnek szolgáltatnia kell a kért információt, vagy vissza kell küldenie a kijavított keresetlevelet. A rendelet 14. cikkének (2) bekezdése alapján a bíróság kivételes esetben meghosszabbíthatja e határidőt. Amennyiben a felperes e határidőn belül nem tesz eleget a felszólításnak, vagy a keresetlevelet továbbra sem tölti ki helyesen, illetve a megfelelő nyelven, a követelést el lehet utasítani. Az ezen az alapon való elutasítás hatálya nem a követelés érdemében való döntés, a követelés a kis értékű követelések európai eljárása vagy a megfelelő nemzeti eljárás keretében újra előterjeszhető.

4.2. A keresetlevél megküldése az alperesnek

4.2.1. A bíróság megküldi az „A” formanyomtatványt és a „C” formanyomtatvány másolatát

Miután a bíróság megállapította, hogy a követelés elbírálható kis értékű európai követelésként, akár a felperes által benyújtott eredeti

formájában, akár a keresetlevél kijavítását, vagy a felperes részéről további információk vagy dokumentumok szolgáltatását követően, a bíróság megküldi az alperes részére a keresetlevél egy példányát, az alátámasztó iratokat, valamint a „C” válasz-formanyomtatványt, amelynek első részét a bíróságnak kell kitöltenie⁽³⁰⁾.

4.2.2. Határidő

A bíróság a kis értékű követelések európai eljárása céljából megfelelően kitöltött keresetlevél kézhezvételétől számított 14 napon belül küldi meg ezeket az alperesnek. E határidőt vagy a keresetlevél eredeti benyújtásának időpontjától kell számítani, ha nem írtak elő kijavítást vagy további információszolgáltatást, vagy pedig a megfelelő későbbi időponttól, figyelemmel arra a határidőre, amelyet a felpereshez a keresetlevél kijavítása vagy kiegészítése, illetve további információk szolgáltatása kapcsán intézett felszólítás tekintetében határoztak meg.

⁽³⁰⁾ Ügyelni kell a formanyomtatványok nyelvére – a kézbesítéssel kapcsolatos előírások tekintetében lásd a 4.2.3. pontot; bizonyos bíróságok a formanyomtatványokat mind a bíróság nyelvére, mind a címzett nyelvére megküldik.

4.2.3. Kézbesítési módok

4.2.3.1. Kézbesítés tértivevényes postai küldeményként – a 13. cikk (1) bekezdése

A 13. cikk (1) bekezdés szerint a bíróság a „C” formanyomtatványt a keresetlevél egy példányával és az alátámasztó iratokkal együtt a kézhezvétel időpontját is tartalmazó tértivevényes postai küldeményként küldi meg⁽³¹⁾.

4.2.3.2. A kézbesítés minimumszabályai – a 13. cikk (2) bekezdése

Ha ilyen postai kézbesítésre nem kerül sor, a rendelet úgy rendelkezik, hogy a kis értékű követelések európai eljárása céljából a kézbesítés az európai végrehajtható okiratról szóló rendeletben meghatározott bármely módon teljesíthető. Ezen minimumszabályok tekintetében lásd az európai végrehajtható okiratról szóló rendelet 13. és 14. cikkét. Hangsúlyozni kell, hogy az európai végrehajtható okiratról szóló rendeletből átvett e kézbesítési szabályok olyan minimumszabályok, amelyeket csak akkor lehet alkalmazni, ha a kis értékű követelések európai eljárásáról szóló rendelet 13. cikkének (1) bekezdésében előírt módszer szerint nem került sor a kézbesítésre. E minimumszabályokkal kapcsolatos részletes információkat, a kézbesítésről szóló, az ezen az oldalon található szövegdobozban talál.

⁽³¹⁾ Amennyiben a kézbesítést másik tagállamban kell teljesíteni, az okiratokat a kézbesítési rendeletnek megfelelően kell elküldeni e tagállamba.

Az okiratok kézbesítésének minimumszabályai az európai végrehajtható okiratról szóló rendelet 13. és 14. cikke alapján

4.2.3.2.1. Kézbesítés a címzett vagy a címzett képviselője általi kézhezvétel bizonyítékával

Az európai végrehajtható okiratról szóló rendelet 13. cikkében meghatározott kézhezvételi bizonyítékkal való kézbesítés módjai összefoglalóan a következőket teszik lehetővé:

- személyes kézbesítés, amelynél az átvételi elismervényt a címzett írja alá;
- a kézbesítést végző illetékes személy nyilatkozata, amely szerint a címzett átvette az iratot vagy jogosulatlanul visszautasította annak átvételét⁽³²⁾;

⁽³²⁾ Ezzel összefüggésben figyelemmel kell lenni különösen a kézbesített irat átvételének megtagadására való jogra, a kézbesítési rendelet (1393/2007/EK rendelet) 8. cikke alapján, amennyiben az nem a címzett által megértett nyelven került megszövegezésre, és nem mellékeltek hozzá ilyen nyelvű fordítást, illetve az nem a kézbesítés helyének hivatalos nyelvén került megszövegezésre, és nem mellékeltek hozzá ilyen nyelvű fordítást; lásd még a rendelet (12) preambulumbekkezdését; ez ugyanakkor nem jelenti azt, hogy az alperes jogosult visszautasítani az olyan okirat kézbesítését, amely nem a tagállam nyelvén van, amennyiben képes megérteni az okirat nyelvét; ezzel összefüggésben lásd a Bíróság C14/07. sz., *Ingenieurbüro Michael Weiss und Partner GbR and Industrie- und Handelskammer Berlin kontra Nicholas Grimshaw & Partners Ltd* ügyben hozott ítéletét.

- postai kézbesítés, amelynél az átvételi elismervényt a címzett írja alá⁽³³⁾;
- elektronikus kézbesítés, amelynél az átvételi elismervényt a címzett írja alá.

4.2.3.2.2. Kézbesítés a címzett vagy a címzett képviselője általi kézhezvétel bizonyítéka nélkül

Hasonlóképpen, az európai végrehajtható okiratról szóló rendelet 14. cikkében meghatározott kézhezvételi bizonyíték nélküli kézbesítés módjai következőket teszik lehetővé:

- kézbesítés a címzett személyes címére, a címmel egy háztartásban élő vagy az ott foglalkoztatott személyek részére;
- ha a címzett önálló munkavégző vagy jogi személy, a kézbesítés a címzett üzlethelyiségében, a címzett alkalmazásában álló személyek részére is teljesíthető;
- az irat elhelyezése a címzett levélszekrényében;
- az irat elhelyezése egy postahivatalban vagy az illetékes hatóságoknál, és a címzett levélszekrényében egy írásos értesítés elhelyezése a letétéről, amely egyértelműen bírósági iratként jelöli meg az irat jellegét, illetve utal arra, hogy a

kézbesítés ezen értesítéssel megtörténtnek tekintendő, és ezáltal a határidők számítása megkezdődött.

A fenti négy módszer alkalmazása esetén a kézbesítést a következők szerint kell igazolni:

- a kézbesített iratot átvevő személy által aláírt átvételi elismervénnyel; vagy
- a kézbesítést fogadtató személy által aláírt irattal, amelyen fel kell tüntetni az igénybe vett kézbesítési módot, a kézbesítés dátumát, valamint az iratot átvevő személy nevét, és a címzethez való viszonyát;

A kézbesítés elvégezhető továbbá:

- postai úton, a kézhezvétel bizonyítéka nélkül, amennyiben a címzett címe abban a tagállamban van, amelyben a követelés érdemében eljáró bíróság található;
- a kézbesítést automatikus megerősítő rendszerrel igazoló elektronikus értesítés révén, feltéve hogy a címzett előzetesen kifejezetten elfogadta e kézbesítési módot.

Megjegyzés: Az e módszerek szerint kézbesítés nem elfogadható, ha az adós címe nem ismert kellő bizonyossággal.

⁽³³⁾ Ez hasonlít a kis értékű követelések európai eljárásáról szóló rendelet 13. cikkének (1) bekezdésében előírt módszerhez – lásd a 4.2.3.1. pontot.

4.3. Mit tehet az alperes a keresetlevél átvétele után?

A keresetlevél átvétele után az alperes

- a keresetlevél kézbesítését követő 30 napon belül válaszolhat
 - a „C” válasz-formanyomtatvány II. részének kitöltésével – csatolva a releváns alátámasztó iratokat – és a bírósághoz történő eljuttatásával;
 - a válasz-formanyomtatvány mellőzésével, egyéb megfelelő módon;
- megteheti, hogy nem válaszol – ebben az esetben a bíróság a kézbesítés időpontjától számított 30 napon belül ítéletet hoz a követeléssel kapcsolatban.

Az alperes többek között bármely válaszában

- egészben vagy részben elismerheti a követelést vagy a jogvitát,
- kifogásolhatja az a joghatósági okot, amelyen a követelés alapul,
- kifogásolhatja a követelést, arra hivatkozva, hogy
 - az tárgya miatt nem tartozik a kis értékű követelések európai eljárásának tárgyi hatálya alá – a „C” válasz-formanyomtatvány II. részének I. pontjában van erre lehetőség; vagy
 - nem a rendelet 3. cikke szerinti határokon átnyúló üggyről van szó.

- kijelentheti, hogy a nem pénzbeli követelés értéke meghaladja a kis értékű követelések európai eljárásának összeghatárát,
- érdemben vagy a követelt összeget illetően vitathatja a követelést,
- a válasz-formanyomtatvány II. részének 2. pontját felhasználva jelezheti, hogy milyen tanúkat és egyéb bizonyítékokat kell előterjeszteni, valamint csatolhat bármilyen releváns alátámasztó iratot,
- a válasz-formanyomtatvány 3. pontját igénybe véve tárgyalást kérhet, és
- az „A” formanyomtatvány használatával viszontkeresetet jelenthet be, és a releváns alátámasztó iratokkal, valamint a válasz-formanyomtatvánnyal együtt előterjesztheti azt;

Megjegyzés: Az alperes nem köteles semmilyen iratot megküldeni a felperesnek; ez a bíróság feladata, a rendelet 5. cikkének (4) és (6) bekezdésével összhangban.

4.4. A követelés vagy a viszontkereset meghaladja az összeghatárt

Amennyiben az alperes kijelenti, hogy a nem pénzbeli követelés értéke meghaladja a kis értékű követelések európai eljárásának összeghatárát, a bíróságnak a válasz felperesnek való megküldésétől számított 30 napon belül döntenie kell erről. Amennyiben az alperes viszontkeresetet terjeszt elő, a felperes hasonlóan jogosult arra hivatkozni, hogy a viszontkereset értéke meghaladja a kis értékű követelések európai

eljárásának összeghatárát. A viszontkeresetre alkalmazott 2. cikk (1) bekezdésének és az 5. cikk (5) bekezdésének szövegéből következik, hogy a felperesnek és az alperesnek is lehetősége van arra, hogy vitassa a másik álláspontját az eljárás ezen szakaszában. A bíróság ezzel kapcsolatos határozata nem a követelés vagy a viszontkereset érdemében hozott határozat, hanem arról szóló döntés, hogy a követelés az eljárás hatálya alá tartozik-e⁽³⁴⁾. A rendelet 5. cikkének (5) és (7) bekezdése azt írja elő, hogy a bíróság e kérdéssel kapcsolatos döntése ellen külön fellebbezésnek nincs helye.

4.5. A viszontkereset

Amennyiben az alperes viszontkeresetet terjeszt elő, akkor az 5. cikk (7) bekezdésének megfelelően a rendelet valamennyi rendelkezését, nevezetesen a 4. cikket, valamint az 5. cikk (3)–(5) bekezdését, továbbá a 2. cikket a főköveteléshez hasonlóan alkalmazni kell a viszontkeresetre. Ez azt jelenti, hogy a viszontkeresetnek a rendelet hatálya alá kell tartoznia, és az eljárás megindításáról szóló rendelkezések is alkalmazandók a viszontkeresetre⁽³⁵⁾. A következő további elemek vonatkoznak a viszontkeresetre:

⁽³⁴⁾ Arról, hogy mi történik akkor, ha a követelés vagy a viszontkereset nem tartozik kis értékű követelések európai eljárásának hatálya alá, lásd a fenti 4.1.2. pontot.

⁽³⁵⁾ Lásd e tekintetben a jelen útmutató harmadik fejezetét, amelyre hivatkozni kell.

- a bíróság a viszontkeresetet és az alátámasztó iratokat a bírósághoz való beérkezést követő 14 napon belül megküldi a felperesnek;
- a felperesnek a kézbesítéstől számított 30 napon belül kell válaszolnia;
- amennyiben a viszontkereset értéke meghaladja a kis értékű európai követelések eljárásának összeghatárát, akkor az egész ügy – vagyis mind a követelés, mind a viszontkereset – kikerül a kis értékű európai követelések eljárásának hatálya alól, és azt az eljáró bíróság tagállamának megfelelő eljárásában kell elbírálni, akár az adott bíróságon, akár más bíróságon, attól függően, hogy a nemzeti jog szerint melyik rendelkezik hatáskörrel és illetékességgel.

Megjegyzés: A követelést és a viszontkeresetet értékelésük szempontjából külön követelésnek kell tekinteni. Ez is abból következik, hogy az 5. cikk (7) bekezdése szerint a 2. cikk alkalmazandó a viszontkeresetre. Ebből az is következik, hogy nem a követelés és a viszontkereset együttes értékének kell az összeghatár alá esnie ahhoz, hogy az ügy a kis értékű követelések európai eljárás alapján folytatódjon; így a bíróság e döntés meghozatala során nem jogosult a követelés, illetve a viszontkereset értékén kívül mást vizsgálni.

4.6. Határidők

Meg kell jegyezni, hogy a kis értékű követelések európai eljárásának minden szakaszára rögzített határidők vonatkoznak, és különösen fontos ezek betartása az eljárás megindításakor, valamint amikor a bíróság elkezdi vizsgálni a kérdéseket. Különösen az 5. cikkben meghatározott határidők kritikus fontosságúak a gyors eljárás megvalósítása szempontjából, mégpedig az iratok kézbesítésére, valamint az ügy alakulásától függően az alperes vagy a felperes válaszaira nyitva álló határidők. A 14. cikk (2) bekezdése szerint a bíróság jogosult meghosszabbítani az alperes által a követelésre adott válasza nyitva álló – az 5. cikk (3) bekezdése szerinti – határidőt, valamint a felperes által a viszontkeresetre adott válasza nyitva álló – az 5. cikk (6) bekezdése szerinti – határidőt, de csak kivételes esetben.

4.7. Nyelv

Nem szabad elfelejteni, hogy a kis értékű követelések európai eljárása során használandó nyelvre vonatkozó szabályok azonosak az alperes válasza, a viszontkereset és az arra adott válaszok, továbbá a viszontkeresetet alátámasztó bármilyen dokumentum esetében, mint a főkövetelés esetében; ezzel kapcsolatban lásd a fenti 3.6. pontot.

ÖTÖDIK FEJEZET

A tényállás megállapítása

5.1. A bíróság feladata a vitás kérdéseket illetően

5.1.1. A bíróság kezdeményező szerepet játszik a tényállás megállapításában

A kis értékű követelések európai eljárása szerint elbírált követelést vagy viszontkeresetet illetően elsődlegesen a bíróság feladata a jogvita tényeinek megállapítása. Ennek oka az, hogy a rendelet vonatkozó rendelkezései – a 4. cikk (4) bekezdése, a 7. cikk (1) bekezdése és a 9. cikk (1) bekezdése – szerint ez a bíróság feladata, és a bíróságnak kezdeményező szerepet kell játszania, jelezve a feleknek, hogy a bíróságnak milyen információkra van szüksége tőlük annak érdekében, hogy döntést tudjon hozni a jogvita kérdéseit illetően. Ilyen módon a bíróság vezeti és ellenőrzi az eljárást, és a cél az, hogy a bíróság ezáltal biztosítsa a rendelet azon célkitűzéseinek elérését, amely szerint az eljárásnak gyorsnak, egyszerűnek és viszonylag alacsony költséggel járóknak kell lennie.

5.1.2. A bíróságnak meg kell jelölnie a bizonyításfelvétel eszközeit és a bizonyítékok jellegét

Ezért a 9. cikk úgy rendelkezik, hogy a bíróság határozza meg a bizonyításfelvétel eszközeit, és csak akkor alkalmazhat szóbeli vallomást vagy szakértői véleményt, ha ez az ítélethozatalhoz szükséges. Ennek értékelésénél a bíróságnak figyelemmel kell

lennie az ilyen bizonyítékok esetleges költségére, a többek között az 1. és a 16. cikkben, valamint a (29) preambulumbekkezdésben szereplő azon politikával összefüggésben, amely szerint a kis értékű követelések európai eljárásának a költségek csökkentését kell céloznia a határokon átnyúló kis értékű követelések érvényesítése során. Az 5. cikk (1) bekezdése szerint a bíróság dönt arról, hogy a tényállás megállapítása érdekében kell-e tárgyalást tartani, azonban a tárgyalás tartása szabadon választható, és a bíróság tárgyalás tartása nélkül is jogosult a bizonyításfelvételre.

5.2. További információk beszerzése a felperestől és az alperestől

Ahogy azt a jelen útmutatóban korábban a 4.1. pontban megjegyeztük, és ahogy azt a 4. cikk (4) bekezdése és az 5. cikk (7) bekezdése előírja, a keresetlevél, illetve a viszontkereset beérkezését követően a bíróság további információkat kérhet a felektől, ha ezt szükségesnek tartja. Mivel a bíróság feladata a tényállás megállapítása és a követeléssel kapcsolatos kérdések eldöntése, a 7. cikk (1) bekezdésének a) pontja azt is lehetővé teszi a bíróság számára, hogy további információkat kérjen a felektől a követelést illetően, azt követően, hogy a kézbesítés után válasz érkezett a keresetre vagy a viszontkeresetre. A bíróság határidőt állapít meg, amelyen belül az információkat szolgáltatni kell, és a 14. cikk (2) bekezdésének megfelelően e határidő kivételes esetben meghosszabbítható. A 14. cikk (1) bekezdésével együtt értelmezett 7. cikk (3) bekezdése szerint a bíróságnak tájékoztatnia kell azt a felet,

amelytől információt kért arról, hogy milyen következményekkel jár, ha nem tartja be a határidőt, valamint, hogy ezek közé tartozhat a fél számára hátrányos döntés, illetve a kereset elutasítása. Valamennyi ilyen rendelkezés azt célozza, hogy megerősítse a bíróság szerepét az ügy irányításában, a gyors határozathozatal érdekében.

5.3. A bíróság dönt a tárgyalás tartásáról

5.3.1. A bíróság akkor tart tárgyalást, ha szükséges

Ahogy korábban megjegyeztük, a bíróság dönt arról, hogy a tényállás megállapítása érdekében tart-e tárgyalást. Ez következik az 5. cikk (1) bekezdésében szereplő elvből, amely szerint a kis értékű követelések európai eljárása lényegileg írásbeli eljárás, és a bíróság csak akkor dönt úgy, hogy tárgyalást tart, ha úgy véli, hogy ez bármely más módon – például valamely vagy mindkét féltől további információk kérése útján – meg nem oldható vitatott ténykérdés eldöntéséhez szükséges, illetve, ha valamelyik fél ezt kérte. Ebből az következik, hogy a bíróság arra vonatkozó döntését, hogy tart-e tárgyalást, minden egyes ügy esetében a jogvita konkrét tényeire, valamint a tárgyalás tartása nélkül is a bíróság rendelkezésére álló, vagy általa beszerezhető információkra figyelemmel kell meghozni. A bíróságnak – az 5. cikk (1) bekezdése szerinti feladatai ellátása során, valamint azon általános elvet alkalmazva, amely szerint a kis értékű követelések európai eljárása papíralapú eljárásnak tekintendő, amelyben a tárgyalás tartása kivételes jellegű – esetről esetre kell eldöntenie, hogy tart-e tárgyalást, figyelemmel az egyes

ügyek valamennyi körülményére, és nem alkalmazhat erre vonatkozó általános politikát minden, a kis értékű követelések európai eljárásának hatály alá tartozó ügyben⁽³⁶⁾. A bíróságok a tárgyalás megtartására vonatkozó döntés meghozatala során olyan szempontokat vesznek figyelembe, mint a költségek és kényelmetlenségek.

5.3.2. A bíróság megtagadhatja a tárgyalás tartását

Még ha valamelyik fél kérte is tárgyalás tartását, a bíróság megtagadhatja azt, amennyiben úgy véli, hogy az ügy körülményeire tekintettel a kérdések megoldása, és az ügy tisztességes elbírálása érdekében nem szükséges tárgyalás tartása. Ahogy az a (9) preambulumbekszedésből egyértelműen kitűnik, annak eldöntése során, hogy tartsanak-e tárgyalást, valamint a tárgyalásvezetés során a bíróságnak tiszteletben kell tartania a tisztességes tárgyaláshoz való jogot, valamint a kontradiktórius eljárás elvét. Amennyiben a bíróság elutasítja a tárgyalás tartására irányuló kérelmet, ezt írásban meg kell indokolnia, az 5. cikk (1) bekezdése azonban egyértelművé teszi, hogy az elutasító határozattal szemben nincs helye külön jogorvoslatnak vagy felülvizsgálatnak.

⁽³⁶⁾ A bíróság azzal kapcsolatos döntési kötelezettségét illetően, hogy tart-e tárgyalást, lásd általánosan a lenti 5.6.2. pontot és a (9) preambulumbekszedést.

5.4. Bizonyítási kérdések

A 9. cikk (1) bekezdése nem hagy kétséget afelől, hogy a bíróság dönt arról, hogy milyen eszközökkel veszik fel a bizonyítást, valamint az ítélethozatalhoz szükséges bizonyításfelvétel terjedelméről. Az e kérdésekkel kapcsolatos döntéseket a bizonyítékok elfogadhatóságára vonatkozó szabályok alapján kell meghozni, amelyek az érintett bíróság eljárására alkalmazandó jog, vagyis a bíróság nemzeti eljárási joga részét képezik. A 9. cikk (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy amennyiben e jog és eljárás alapján lehetséges, a bíróság elfogadhat írásbeli vallomástételt. A bíróság nem tévesztheti szem elől, hogy az eljárás célja a gyorsaság, valamint a lehető legkisebb költség, és ebből következően a 9. cikk (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a bíróságnak a bizonyításfelvétel e szabályoknak megfelelő, valamint legegyszerűbb és legkevésbé terhelő módját kell választania. Amennyiben a bizonyítékokat valamely más uniós tagállamból kell felvenni, a bíróságnak mérlegelnie kell az egyéb releváns uniós szabályok szerinti eljárások igénybevételét, különösen a polgári és kereskedelmi ügyekben a bizonyításfelvételről szóló rendeletben⁽³⁷⁾ szereplő eljárásokét. A 9. cikk (2) bekezdése alapján a bíróságnak a szakértői bizonyítás vagy szóbeli vallomástétel igénybevételéről szóló döntés meghozatalánál figyelembe kell vennie a költségeket.

⁽³⁷⁾ 1206/2001/EK rendelet.

5.5. Az információs és kommunikációs technológiai (ikt) eszközök használata

A 8. cikk és a 9. cikk (1) bekezdése előírja, hogy a bíróság a tárgyalás megtartása, illetve a bizonyításfelvétel tekintetében ösztönözze az olyan informatikai kommunikációs eszközök használatát, mint a videokonferencia és a telefonos konferencia. Ez a költségek minimalizálásának és az eljárás gyorsításának elősegítését célozza, ugyanakkor az ikt igénybevételét szolgáló technikai eszközök rendelkezésre állásának függvénye. Az ilyen ikt-eszközök elérhetősége azt jelenti, hogy használatukkal időt és pénzt lehet megtakarítani, különösen, ha a bíróság kivételesen úgy dönt, hogy meghallgatja másik tagállamban található tanúk szóbeli vallomását. A bíróság ebben az esetben is kihasználhatja a bizonyításról szóló rendelet rendelkezéseit, annak érdekében, hogy egyszerűsítse a határokon átnyúló bizonyításfelvétel folyamatát⁽³⁸⁾.

⁽³⁸⁾ Lásd a (20) preambulumbekendést és a fenti 24. lábjegyzetet, a bizonyítás szempontjából lásd a gyakorlati útmutatót a bizonyításról szóló rendelet alapján a videokonferencia alkalmazásához – http://ec.europa.eu/civiljustice/publications/docs/guide_videoconferencing_hu.pdf

5.6. A bíróság szerepe

5.6.1. A bíróság határozza meg az eljárást

A kis értékű ügyek európai eljárásának a rendelet 1. cikkében meghatározott központi céljai az Európai Unión belül a határokon átnyúló, kis értékű követelésekkel kapcsolatos ügyek elbírálásának egyszerűsítése és felgyorsítása, továbbá a költségek csökkentése, és ezáltal az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés megkönnyítése ⁽³⁹⁾. E célok elérése érdekében a bíróságokra a kis értékű követelések európai eljárása során a követendő eljárás ellenőrzésére és meghatározására irányuló kezdeményezés kulcsfontosságú szerepe hárul, továbbá a nemzeti eljárási jog ennek megfelelő alkalmazása. A bizonyításvétel terjedelmének és eszközeinek meghatározása mellett rendszerint a bíróság vezeti az eljárást a kontradiktórius eljárás, valamint tisztességes tárgyaláshoz való jog alapelveinek megfelelően. Emellett a 12. cikk (3) bekezdése szerint a bíróság kötelezettsége, hogy adott esetben a felek közötti egyezsége törekedjen, és e kötelezettség nem korlátozódik a tárgyalásra, hanem kiterjed a követeléssel és viszontkeresettel kapcsolatos eljárás egészére.

⁽³⁹⁾ Lásd még az (5), (7) és (8) preambulumbekendést.

5.6.2. A bíróság tájékoztatja a feleket az eljárási kérdésekről

A bíróság arra irányuló kötelezettségét, hogy a kis értékű követelések európai eljárása keretében ellenőrizze és vezesse az eljárást, megerősíti a 12. cikk (2) bekezdése is, amely szerint a bíróság kötelezettsége az is, hogy eljárási ügyekben támogatást nyújtson a felek számára, azáltal, hogy tájékoztatja őket az eljárási kérdésekről, a (9) preambulumbekszárából pedig az következik, hogy ennek során a bíróságnak pártatlanul kell eljárnia a felek között, annak érdekében, hogy biztosítsa az eljárás tisztességességét. A felek eljárási kérdésekről való tájékoztatására irányuló kötelezettség a nemzeti eljárásoktól függően különböző módokon teljesíthető. Teljesíthető például szóban az eljárás során, vagy olyan elektronikus kommunikációs eszközök révén, mint az e-mail vagy a telefonos konferencia, illetve egyéb, a nemzeti jog által engedélyezett módokon⁽⁴⁰⁾. A 12. cikk (1) bekezdése szerint a felek nem kötelesek a követelés jogi minősítésére, így ez a feladat a bíróságra hárul. A kis értékű európai követelés elbírálása során a bíróság legalább egy tagjának az eljáró bíróság tagállamának joga szerinti bírói képesítéssel kell rendelkeznie⁽⁴¹⁾.

5.7. Határidők

Az alperes által a követelésre, illetve a felperes által a viszontkeresetre adott válasz kézhezvételétől számított 30 napon belül a bíróságnak döntenie kell a bizonyításfelvételtől, vagy amennyiben úgy döntött, hogy tárgyalást kell tartani, akkor meg kell idéznie arra a feleket. Figyelemmel arra, hogy a gyorsaság fontos, a bíróságnak a tárgyalást a felek megidézésétől számított harminc napon belül meg kell tartania. Ahogy korábban az 5.2. pontban megjegyeztük, a 14. cikk (2) bekezdése szerint bizonyos határidők kivételes esetben meghosszabbíthatók, és ez vonatkozik a 7. cikkben rögzített harminc napos határidőre is. Ugyanakkor mivel a cél az, hogy a kis értékű követelések európai eljárásának minden lépése a lehető leggyorsabban történjen, valamint mivel a határidőt maximális tartamként állapították meg, a bíróságnak lehetősége van arra, hogy harminc napnál rövidebb határidőt határozzon meg⁽⁴²⁾.

⁽⁴⁰⁾ Lásd a (22) preambulumbekszárást.

⁽⁴¹⁾ Lásd a (27) preambulumbekszárást.

⁽⁴²⁾ A bíróság azzal kapcsolatos kötelezettségét illetően, hogy előmozdítsa az eljárást, lásd általánosan a (23) preambulumbekszárást.

HATODIK FEJEZET

Az ítélet

6.1. Ítélethozatal

A kis értékű követelések európai eljárásában a követeléssel kapcsolatos ítéletet a következők szerint hozzák meg:

6.1.1. Mulasztási ítélet – általában

Amennyiben az alperes a követelésre a keresetlevél és a „C” válaszformanyomtatvány kézbesítésétől számított 30 napon belül nem válaszol, a bíróság ítéletet hoz. Amennyiben továbbá a bíróság a követelés kijavítását, további információkat vagy adatokat kért, és az a fél, amelyet erre felszólított, a megadott határidőn belül nem válaszol, a bíróság a másik fél javára ítéletet hozhat. Amennyiben maga a bíróság határozott meg bármely ilyen célból határidőt, akkor tájékoztatni kell az érintett felet a határidő be nem tartásának következményeiről, beleértve azt is, hogy ilyen esetben az érintett féllel szemben ítéletet lehet hozni.

6.1.2. Mulasztási ítélet – viszontkereset

A főköveteléshez hasonlóan, mennyiben a felperes a viszontkereset kézbesítésétől számított 30 napon belül nem válaszol, a bíróság ítéletet hozhat a viszontkeresettel kapcsolatban. Ilyen helyzetben vélelmezni kell, hogy a felperes a főkövetelést érvényesíteni kívánja, így ilyenkor a bíróság nem utasíthatja el a követelést, kivéve, ha a követelésre adott válasz kézhezvétele után további információkat kért a felperestől. A bíróságnak ezt követően meg kell határoznia, hogy a felek között melyik

az eljárás legtisztességesebb módja, beleértve a további információk vagy bizonyítékok kérését a 7. cikk (1) bekezdésének a) pontja szerint, vagy tárgyalás tartását.

6.2. Ítélet valamennyi információ megszerzését követően, beleértve a bizonyításfelvételt is

6.2.1. Tárgyalás tartása nélkül

Amennyiben a bíróság úgy dönt, hogy tárgyalás tartása nélkül dönt az ügy érdemében, akár az alperes által a követelésre adott válasz beérkezését követően, ha az alperes adott választ, akár ha meghatározott határidőt tűzve további információkat kért, és azokat megkapta, a bíróságnak az ezen információk kézhezvételét követő 30 napon belül meg kell hoznia az ítéletet. Emellett, amennyiben a bíróság az ítélet meghozatalához szükséges bizonyítást felvette, azonban tárgyalást nem tartott, az ezt követő 30 napon belül meg kell hoznia az ítéletet.

6.2.2. Tárgyalást követően

Amennyiben a bíróság tárgyalást tart, akkor a tárgyalás időpontjától számított 30 napon belül ítéletet kell hoznia. Ebbe beleértendő, hogy a bíróság a tárgyalás berekesztésig beszerzett minden, a követelés, vagy – ha van ilyen – a viszontkereset érdemi elbírálásához szükséges információt és bizonyítékot, és a bíróságot semmilyen rendelkezés sem

kötelezi arra, hogy további információkat vagy bizonyítékokat szerezzen be a felektől, miután a tárgyalás lezárult. A 14. cikk (3) bekezdése alapján a 30 napos határidő kivételes esetben meghosszabbítható, amennyiben a bíróság nem képes ítéletet hozni a rendeletben meghatározott 30 napos határidőn belül; ilyen kivételes helyzetben a bíróságnak mindent meg kell tennie annak érdekében, hogy a lehető leghamarabb meghozza az ítéletet. Annak érdekében, hogy előmozdítsa az eljárást, a bíróság természetesen harminc napnál hamarabb is meghozhatja az ítéletet, ha erre készen áll.

6.3. Az ítélet formája, tartalma és kézbesítése

6.3.1. Az ítélet írásba foglalása a feleknek való kézbesítés érdekében

Noha a rendelet nem mondja ki, hogy az ítéletet írásba kell foglalni, és a tagállamok jogrendszerei eltérőek lehetnek abban a tekintetben, hogy szükséges-e írásbeli ítélet a kis értékű követelések esetében, abból, hogy a kis értékű európai követeléssel kapcsolatban hozott ítéletet kézbesíteni kell a feleknek, egyértelműen következik, hogy azt írásba kell foglalni. Egyebekben a rendelet nem ír elő sajátos formát vagy tartalmat az ítéletre vonatkozóan, így a 19. cikk alapján ezeket a követelés ügyében eljáró bíróság tagállamának joga határozza meg.

6.3.2. A kézbesítendő ítélet nyelve

Noha a rendelet meghatároz egy tanúsítványra vonatkozó formanyomtatványt, amelyet a bíróságnak bármely fél kérelmére ki kell állítania elismerés és végrehajtás céljából⁽⁴³⁾, az ítélet egy külön dokumentum. Noha a rendelet nem mondja ki, hogy az ítéletet az azt meghozó bíróság nyelvétől eltérő nyelven kell írásba foglalni, mivel azonban az ítéletet kézbesíteni kell a feleknek, a megfelelő nyelvi változatnak kézbesítés céljára rendelkezésre kell állnia ahhoz, hogy ez megfeleljen a vonatkozó uniós jogi előírásoknak⁽⁴⁴⁾. Amennyiben az ítélet szövegét a kézbesítése vonatkozó előírások teljesítése érdekében le kell fordítani, akkor a vonatkozó eljárási jog rendelkezései alapján valószínű, hogy ennek költségei elsősorban az ítélet pernyertes felét, illetve azt a személyt terhelik, amelynek érdekében áll, hogy az ítéletet végrehajtsák. Ez az ítéleti adóستól az eljárási költségek részeként visszakövetelhető lehet.

6.3.3. Az ítélet kézbesítése a feleknek

Miután az ítéletet meghozták, a 7. cikk (2) bekezdése azt írja elő, hogy azt a bíróságnak kézbesítenie kell a felek számára a rendeletben meghatározott valamely kézbesítési módszer révén, amivel kapcsolatban lásd a 13. cikket és a 4.2.3. pontot.

⁽⁴³⁾ A tanúsítvány kapcsán lásd a lenti 8.3. pontot, általában az elismerés és végrehajtás kapcsán pedig lásd a 8. fejezetet.

⁽⁴⁴⁾ Lásd a fenti 4.2.3. pontot, és a (19) preambulumbekendést.

6.4. Költségek

Az ítélet a költségek megfizetésére való kötelezést fog tartalmazni. A kis értékű követelések európai eljárásának egyik kulcsfontosságú célja, ahogy az az 1. cikk és a (29) preambulumbekzdés rendelkezéseiből egyértelműen kitűnik, az, hogy a költségeket a minimumra szorítsa, ezért a 16. cikk úgy rendelkezik, hogy az indokolatlanul felmerült vagy a követeléshez képest aránytalan költségek nem ítéltetők meg. Ez különösen fontos, ha a pernyertes felet ügyvéd vagy más hivatásos jogász képviseli, mivel az ilyen képviselő költségeit az ítéletben csak akkor kell megítélni, ha azok arányosak a követelés értékéhez képest, és indokoltan merültek fel. Ezen elv figyelembevételével a rendelet 16. cikke alapján alkalmazandó szabály az, hogy az ítéletben a pereszes felet kötelezni kell az eljárási költségek viselésére, és ezeket a vonatkozó nemzeti jog szerint kell meghatározni.

HETEDIK FEJEZET

Felülvizsgálat és jogorvoslat

7.1. Felülvizsgálat a kis értékű követelések európai eljárásában

A rendelet 18. cikke rendelkezik a kis értékű követelések európai eljárásában hozott ítélet felülvizsgálatáról. Erre akkor van lehetőség, ha az alperessel szemben a felperes javára szóló ítéletet hoztak, vagy, ha az alperes viszontkeresetet nyújtott be, és a bíróság a felperest marasztaló ítéletet hozott.

7.1.1. A felülvizsgálat indokai

Az alperes, vagy ha a viszontkereset az alperes javára szóló ítéletet eredményezett, a felperes az ítélet meghozatal szerinti tagállam hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bírósága előtt kérheti a kis értékű követelések európai eljárásában hozott ítélet felülvizsgálatát:

- amennyiben a keresetlevelet vagy a tárgyalásra szóló idézést a címzett általi személyes kézhezvételt igazoló bizonyíték nélkül kézbesítették, és kézbesítésre az alperes, illetve adott esetben a felperes számára fel nem róható okból nem megfelelő időben került sor ahhoz, hogy a védekezéshez szükséges előkészületeket meg tudja tenni; vagy
- az alperes, illetve a felperes a kereset ellen vis maior, vagy rendkívüli körülmények miatt, számára fel nem róható okból nem tudott kifogást emelni;

feltéve bármelyik esetben, hogy az alperes, illetve adott esetben a felperes haladéktalanul cselekszik.

Megjegyzés: A kis értékű követelések európai eljárásában hozott ítélet 18. cikk szerinti felülvizsgálatára csak az ítélethozatal tagállamában kerülhet sor, függetlenül attól, hogy az ítéletet hol kell végrehajtani.

7.1.2. A felülvizsgálat eredménye

Amennyiben a felülvizsgálatnak a rendeletben meghatározott okok valamelyike alapján helyt adnak, a felülvizsgált ítélet semmis. Amennyiben a felülvizsgálatot elutasítják, az ítélet hatályban marad.

7.2. Jogorvoslat

A 17. cikk alapján a kérdést, hogy az ítélettel szemben az ítélethozatal tagállamában lehet-e jogorvoslattal élni, a tagállamok nemzeti joga szabályozza. Amennyiben van jogorvoslati lehetőség, a jogorvoslatra ugyanazok a költségviselési szabályok alkalmazandók, mint a követeléssel kapcsolatos eredeti eljárásban.

7.3. Jogi képviselet a felülvizsgálat és a jogorvoslat során

A jogi képviseletről szóló 10. cikk rendelkezései ugyanolyan módon alkalmazandók a 18. cikk szerinti felülvizsgálati eljárásra, mint a főköveteléssel, illetve bármilyen viszontkeresettel kapcsolatos eredeti eljárásra, így a felek számára ezen eljárásokban a jogi képviselet nem kötelező. Meg kell vizsgálni, hogy ugyanez-e a helyzet a kis értékű követelések európai eljárásban hozott ítélet ellen a nemzeti eljárási jog szerint benyújtott jogorvoslat esetében. Ez különösen fontos a költségek megítélése szempontjától, mivel a jogorvoslatok esetében a 17. cikk (2) bekezdése szerint a 16. cikk szerinti költségviselési szabályokat ugyanúgy kell alkalmazni minden jogorvoslatra, mint az eredeti eljárásra. A 16. cikk ugyanúgy alkalmazandó a 18. cikk szerinti felülvizsgálati eljárásokra. E tekintetben a (29) preambulumbekkezdés szövegével összefüggésben szem előtt kell tartani, hogy a pervesztes fellebbezővel szemben megítélt költségeknek arányosnak kell lenniük a követelés értékével, vagy azoknak indokoltan kell felmerülniük, beleértve az abból fakadó költségeket is, hogy a másik felet ügyvéd képviselte ⁽⁴⁵⁾.

⁽⁴⁵⁾ Lásd a 9.1.2. pontot is.

NYOLCADIK FEJEZET

Elismerés és végrehajtás

8.1. Elismerés és végrehajtás – Általános elvek

8.1.1. A végrehajthatóvá nyilvánítási eljárás eltörlése

A kis értékű követelések európai eljárásában a követelés, illetve a viszontkereset tárgyában hozott, az ítélethozatal tagállamában végrehajtható ítélet ugyanúgy végrehajtható bármely más tagállamban is. A 20. cikk értelmében a végrehajtás szerinti tagállamban nem szükséges végrehajthatóvá nyilvánítási eljárás, és a kis értékű követelések európai eljárásában hozott ítélet elismerésének kifogásolására nincs lehetőség⁽⁴⁶⁾. A végrehajtás szerinti tagállamban az ügy érdemét érintő felülvizsgálatra semmiképpen sincs lehetőség. Az ítélet a jogorvoslat lehetőségére tekintet nélkül végrehajtható⁽⁴⁷⁾. Nem szabad ugyanakkor elfelejteni, hogy a kis értékű követelések európai eljárásában valamely bíróság által hozott ítélet végrehajtását kívánó személynek lehetősége van a Brüsszel I. rendelet szerinti eljárások igénybevételére.

8.1.2. Végrehajtási eljárás – Alkalmazandó jog

A 21. cikk értelmében a végrehajtási eljárásra a végrehajtás szerinti tagállam jogszabályai vonatkoznak, a rendelet végrehatásról szóló rendelkezéseinek megfelelően, és a kis értékű követelések

európai eljárásában hozott ítéletet ugyanolyan feltételekkel kell végrehajtani, mint az abban a tagállamban hozott ítéletet, amelyben a végrehajtást kérték.

8.2. A kis értékű követelések európai eljárásának előírásai – végrehajtási eljárás

A kis értékű követelések európai eljárásában hozott ítélet rendelet szerinti végrehajtásához vezető folyamat beindítása érdekében a végrehajtást kérő személynek be kell szereznie az eredetileg eljáró bíróságtól egy tanúsítványt, amelynek kiadását a 20. cikk (2) bekezdése szabályozza; lásd a következő pontot is. A 21. cikk szerint az ilyen tanúsítványt meg kell küldeni a végrehajtás szerinti tagállam megfelelő végrehajtási hatóságának, az ítélet egy példányával együtt. Az ítélet példányát hitelesíteni kell, vagy annak meg kell felelnie a végrehajtás szerinti tagállam joga alapján a hitelesség megállapításához szükséges feltételeknek. Ugyanezen cikk kifejezetten kimondja, hogy a végrehajtást kérő fél nem kötelezhető arra, hogy a tényleges végrehajtási eljárásra általa megbízott képviselőn kívül meghatalmazott képviselővel vagy levelezési címmel rendelkezzen a végrehajtás szerinti tagállamban. Az sem szükséges, hogy e fél a végrehajtás szerinti tagállamban biztosítékot, óvadékot vagy letétet biztosítson a végrehajtás megkezdéséhez.

⁽⁴⁶⁾ Lásd még a (30) preambulumbekendést.

⁽⁴⁷⁾ Lásd a 15. cikk (1) bekezdését és a (25) preambulumbekendést.

8.3. Az ítéletről kiállított tanúsítvány használata

8.3.1. A „D” formanyomtatvány

Az ítéletről kiállított tanúsítvány formanyomtatványát, a „D” formanyomtatványt a rendelet IV. melléklete tartalmazza. E tanúsítványt valamelyik fél kérelmére az a bíróság adja ki, amely a kis értékű ügyek európai eljárásában az ítéletet hozta. Ilyen kérelem benyújtható az eljárás megindulásakor az „A” formanyomtatvány, vagyis a keresetlevél 9. rovatában a megfelelő helyen feltüntetve, továbbá, még ha ezt a rendelet kifejezetten nem is mondja ki, az ítélet meghozatalát követően bármikor. Hasznos, ha a kis értékű követelések európai eljárásában hozott ítélet végrehajtását kérő személy előre látja, hogy szüksége lesz a tanúsítványra, és a lehető leghamarabb kéri a bíróságtól annak kibocsátását. Emellett a bíróságnak a tanúsítvány kitöltésénél gondosan kell eljárnia, mivel ezen az okiraton fog alapulni a végrehajtás. Különösen fontos, hogy minden releváns információt tüntessenek fel, hogy lehetővé tegyék a tényleges végrehajtással megbízott végrehajtó tisztviselők, és más, esetlegesen érintett személyek, mint például bankszámla csatolása esetén a banki személyzet számára, hogy megismerjék és megértsék a kötelezés feltételeit, azon személy adatait, akivel szemben azt kibocsátották, valamint az ítéletben megítélt összeget, amelyek mindegyikére vonatkozóan szerepel egy rovat a „D” formanyomtatványban.

8.3.2. A tanúsítvány nyelve

Arra is szükség lehet, hogy a tanúsítványt lefordítsák a végrehajtás szerinti tagállam megfelelő nyelvére, amely a 21. cikk (2) bekezdésének b) pontja alapján az alábbiak valamelyike lehet:

- e tagállam hivatalos nyelve;
- amennyiben az adott tagállamban több hivatalos nyelv is van, a kért végrehajtás helyén a végrehajtás szerinti tagállam jogának megfelelően bírósági eljárásokban alkalmazott hivatalos nyelvre vagy hivatalos nyelvek valamelyike; vagy
- valamely egyéb nyelv, amelyről a végrehajtás szerinti tagállam jelezte, hogy elfogadja.

A tanúsítvány tartalmát valamely tagállamban fordításra feljogosított személynek kell lefordítania.

Minden tagállam megjelölheti, hogy saját nyelvén kívül az Európai Unió intézményeinek mely hivatalos nyelvét vagy nyelveit tudja elfogadni a kis értékű követelések esetén alkalmazható európai eljárás céljaira. A végrehajtást kérő személynek kell megfizetnie a tanúsítvány lefordításának költségeit. Elvileg semmilyen indok sem zárja ki, hogy a bíróság kérelemre a tanúsítványt a végrehajtás szerinti tagállamban megfelelő nyelven is kibocsátssa, feltéve, hogy ismert, hogy a végrehajtásra mely államban kerül sor. Ugyanakkor ez a gyakorlatban nem jelenthet nagy nehézséget, mivel a tanúsítványon szereplő adatok

nagy része egyszerű, valamint a „D” formanyomtatvány online elérhető az Európai Unió hivatalos nyelvein.

8.4. A végrehajtás megtagadása és korlátozása

8.4.1. A végrehajtás megtagadása kivételes esetben

A 22. cikk értelmében a végrehajtás szerinti tagállam bírósága megtagadhatja az ítélet végrehajtását, azon az alapon, hogy az összeegyeztethetetlen a valamely tagállamban vagy harmadik országban hozott bármely korábbi ítélettel, feltéve, hogy:

- a korábbi ítélet ugyanazon jogalap tárgyában, ugyanazon felek között született, és megfelel a végrehajtás szerinti tagállamban való elismeréséhez szükséges feltételeknek; valamint
- az ítélet korábbi ítélettel való összeegyeztethetetlenségét a kis értékű követelések európai eljárása során ítéletet meghozó tagállamban nem hozták fel kifogásként, és nem is lehetett volna azt kifogásként felhozni.

8.4.2. Jogorvoslati eljárás a végrehajtással szemben

A rendelet nem rendelkezik a bírósághoz annak érdekében benyújtható kérelemről, amelyben összeegyeztethetlenség miatt jogorvoslattal lehet élni az ítélet végrehajtásával szemben, így ez olyan kérdés,

amelyet az érintett tagállam eljárási jogának kell szabályoznia. Ehhez hasonlóan általában az is lehetséges, hogy az e tagállambeli bíróság nemzeti joga alapján megtagadja vagy leállítsa a végrehajtást, ha és amilyen mértékben a kis értékű követelések európai eljárásában hozott ítéletben megítélt összeget megfizették, vagy az ítéletet egyébként végrehajtották.

8.4.3. A végrehajtás felfüggesztése vagy korlátozása

A 23. cikk alapján, amennyiben egy fél, amellyel szemben a kis értékű követelések európai eljárásában hozott ítélet végrehajtása folyik, jogorvoslattal élt az ítélettel szemben, vagy ilyen jogorvoslat⁽⁴⁸⁾ még lehetséges, vagy a fél a rendelet szerinti felülvizsgálati kérelemmel élt, a végrehajtás szerinti tagállam bírósága vagy egyéb illetékes hatósága e fél kérelmére:

- a végrehajtási eljárást biztosítási intézkedésekre korlátozhatja, mint például bankszámlák, vagy munkabér „befagyasztása”;
- a végrehajtást az általa meghatározott biztosíték nyújtásától teheti függővé; vagy

⁽⁴⁸⁾ A „jogorvoslat” szót itt úgy kell érteni, hogy az kiterjed az ítélettel szembeni fellebbezésre, amennyiben a fellebbezés az ítéletet hozó bíróság szerinti tagállam joga szerint lehetséges, az összeegyeztethetlenségen alapuló jogorvoslatot pedig a rendelet 22. cikkében foglaltaknak megfelelően. Mivel a rendelet 18. cikke szerinti felülvizsgálatra a 23. cikk kifejezetten hivatkozik, e helyzet nem értelmezhető úgy, hogy az a 23. cikkben hivatkozott „jogorvoslat” fogalma alá tartozik.

- kivételes körülmények fennállása esetén felfüggesztheti a végrehajtási eljárást, vagyis meghatározott vagy korlátozott időtartamra szüneteltetheti az eljárást.

8.5. A kis értékű követelések európai eljárása során hozott ítélet végrehajtására irányuló eljárás

8.5.1. A végrehajtás lépései

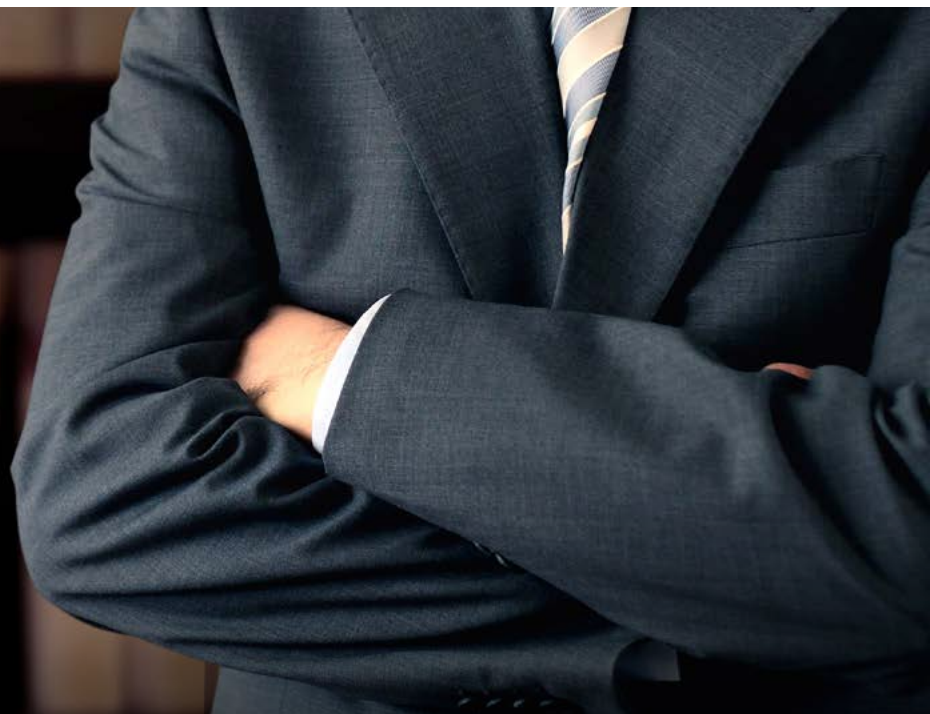
A kis értékű követelések európai eljárásában az ítélet és a tanúsítvány beszerzése az első lépés azon kötelezettség tényleges végrehajtása felé, amelynek tekintetében az ítéletet hozták. Annak érdekében, hogy biztosítsák a szóban forgó kötelezettség teljesítését, további lépéseket kell tenni annak érdekében, hogy biztosítsák a megfizetést vagy teljesítést abban az esetben, ha az a személy, akivel szemben az ítéletet hozták, nem teljesíti az ítéletet önkéntesen oly módon, hogy teljesíti a kifizetést, illetve a bíróság által elrendelteknek megfelelően elvégez valamely cselekményt, vagy tartózkodik attól, aminek folytán az ítélet végrehajtását célzó tényleges intézkedések válnak szükségessé. Jelenleg mindezt a tagállamok nemzeti jogában és eljárásaiban szabályozzák.

8.5.2. Végrehajtó hatóságok és szervek

Az ítélet végrehajtásának biztosítása érdekében tájékoztatni kell a végrehajtás szerinti állam végrehajtási intézkedések megtételére jogosult hatóságait vagy szerveit. Ez kiterjedhet dokumentumok és tájékoztatás küldésére az azokban a tagállamokban található valamely bíróság részére, amely tagállamokban a végrehajtás a bíróságokon alapul, vagy ezek közvetlen megküldésére a végrehajtók részére, amennyiben ezek közvetlenül az ítéletek végrehajtását kérő ügyfelektől kapnak utasításokat. A különböző tagállamokban működő végrehajtókról szóló tájékoztatás, valamint az ítéletek végrehajtásáról szóló információk a belső nemzeti weboldalakon, valamint az Európai Igazságügyi Atlasz, az Európai Igazságügyi Hálózat és az európai igazságügyi portál oldalain találhatóak.

8.5.3. Nyelvi kérdések – gyakorlati következmények a végrehajtást illetően

Az ítélet végrehajtását kérő fél nem tévesztheti szem elől, hogy a nyelv kérdése mind gyakorlati, mind bírósági követelményként felmerülhet. Ha például az ítélet végrehajtására alkalmazandó jog szerint okiratokat kell kézbesíteni egy másik tagállamban egy olyan alperes számára, amellyel szemben végrehajtást kértek, a kis értékű követelések európai eljárásáról szóló rendeletben és a kézbesítési rendeletben meghatározott nyelvi előírásokat kell alkalmazni. Emellett nem szabad elfeledkezni arról, hogy a bíróságoknak, végrehajtóknak és a végrehajtás egyéb szereplőinek meg kell érteniük az ítélet és a tanúsítvány tartalmát, annak érdekében, hogy hatékonyan legyenek képesek lebonyolítani a végrehajtást. Ez vonatkozik azokra is, akik adott esetben harmadik félként vesznek részt, mint például a bankban dolgozók és azon személy vagyonának egyéb birtokosai, akivel szemben végrehajtást kértek, és akivel szemben az ítéletet végrehajtják.

FEJJEZET

Záró kérdések

9.1. Ügyvédek

9.1.1. A kis értékű követelések európai eljárásában nincs szükség ügyvéd meghatalmazására

A kis értékű követelések európai eljárásáról szóló rendelet nem megy odáig, hogy meggátolja a feleket abban, hogy ügyvéd vagy más hivatásos jogász képviselje őket; a 10. cikk és a (15) preambulumbekzdés pusztán azt mondja ki, hogy az ügyvédi képviselet nem kötelező, vagyis egy tagállam nemzeti jogának ilyen rendelkezése nem alkalmazható a kis értékű követelések európai eljárásában. Ehhez hasonlóan a 21. cikk (3) bekezdésének a) pontja egyértelművé teszi, hogy a kis értékű követelések európai eljárásában hozott ítélet végrehajtásához nem szükséges az, hogy a fél meghatalmazott képviselővel rendelkezzen a végrehajtás szerinti tagállamban. Ez nem vonatkozik az olyan megbízottakra, akik az adott államban a végrehajtási intézkedéseket ténylegesen végzik, mint az Huissiers de Justice, a Deurwaarders és a Messengers at Arms.

9.1.2. Az ügyvéd meghatalmazásának hatása a költségekre

Az a fél, amely ügyvéd meghatalmazását mérlegeli egy, a kis értékű követelések európai eljárása szerinti követelés kapcsán, nem tévesztheti szem elől, hogy még ha sikeres is a kereset, és ítéletet eredményez, akkor is fennáll a kockázata annak, hogy a bíróság nem engedélyezi az ügyvéd meghatalmazásával járó költség ráterhelését a másik félre, mivel a 16. cikk szerint a bíróság nem ítéli meg a pernyertes fél javára a költségeket annyiban, amennyiben azok indokolatlanul merültek fel, vagy a követeléshez képest aránytalanok voltak. A (29) preambulumbekzdés – hivatkozva a kis értékű követelések európai eljárásának céljaira és célkitűzéseire, beleértve az egyszerűség és a költséghatékonyság elérését is – jelzi, hogy a bíróságnak, annak mérlegelése során, hogy a költségek arányosak-e a követeléssel, figyelembe kell vennie azt a tényt is, hogy a másik felet, mégpedig azt, akinek a javára ítéletet hoztak, ügyvéd képviselte.

9.2. Tájékoztatás és segítség

9.2.1. Tájékoztatás – általában

A kis értékű ügyek európai eljárásáról szóló rendeletben több rendelkezés is szól azokról az információkról, amelyeket a tagállamoknak kell biztosítaniuk a kis értékű ügyek európai eljárásának különböző szempontjait illetően. A 24. cikk alapján a tagállamok kötelesek együttműködni egymással, különösen az Európai Polgári Igazságügyi Hálózat útján, annak érdekében, hogy általában a nyilvánosságot és a szakmai köröket tájékoztassák a kis értékű követelések európai eljárásáról. Konkrétabban a 25. cikk alapján a tagállamok kötelesek tájékoztatást adni az Európai Bizottság számára a kis értékű ügyek európai eljárásának következő szempontjait illetően:

- mely bíróságok rendelkeznek hatáskörrel és illetékességgel a kis értékű követelések európai eljárásában való ítélethozatalra;
- a kis értékű követelések európai eljárásában a keresetlevél fogadása céljára a tagállamok által elfogadott kommunikációs eszközök;
- van-e lehetőség jogorvoslatra, és ha igen, milyen határidőn belül kell benyújtani;
- azon nyelvek, amelyeken a kis értékű követelések európai eljárásában hozott ítéletről szóló tanúsítvány a végrehajtás céljából elfogadható;

- a tagállamokban a végrehajtás foganatosítására hatáskörrel rendelkező hatóságok, beleértve a végrehajtás felfüggesztésének vagy korlátozásának elrendelését is;

továbbá kötelesek bejelenteni az ezen adatokat érintő bármilyen változást. A Bizottság ezeket az információkat nyilvánosan elérhetővé teszi. Ezt különösen különféle weboldalak, mint például az Európai Polgári Igazságügyi Atlasz és az európai igazságügyi portál révén teszi, amelyekkel kapcsolatban részletes információkat a jelen útmutató végén közlünk.

9.2.2. Tájékoztatás és segítségnyújtás a felek részére

A kis értékű követelések európai eljárásának működéséről szóló, elérhetővé teendő általános információk mellett az egyes felek számára segítséget kell nyújtani, és tájékoztatni kell őket az eljárás különböző szakaszaiban. E szakaszok közé a következők tartoznak:

- A 11. cikk szerint a feleknek gyakorlati segítséget kell nyújtani a nyomtatványok kitöltéséhez;
- A 12. cikk szerint a bíróságok, amennyiben szükséges, tájékoztatják a feleket az eljárási kérdésekről;

- A 14. cikk szerint a bíróságoknak tájékoztatniuk kell a feleket a bíróság által meghatározott bármilyen határidő elmulasztásának következményeiről.

Azt sem szabad szem elől téveszteni, hogy a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a keresetlevél, az „A” formanyomtatvány elérhető legyen minden olyan bíróságon, ahol kis értékű követelések európai eljárása indítható.

9.3. A kis értékű követelések európai eljárásának felülvizsgálata, beleértve az összeghatárt

9.3.1. Felülvizsgálat – általában

Más uniós jogi aktusokhoz hasonlóan a kis értékű követelések európai eljárásáról szóló rendeletet is felül kell vizsgálni. A 28. cikk szerint a Bizottságnak 2014. január 1-jéig részletes jelentést kell benyújtania az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak. E jelentésben felül kell vizsgálni a kis értékű követelések európai eljárásának működését, a jelentésnek

tartalmaznia kell az eljárás addigi működésének értékelését minden tagállammal kapcsolatban, és ahhoz kiigazításra irányuló javaslatokat kell csatolni. A folyamat elősegítése érdekében a tagállamok tájékoztatják a Bizottságot a kis értékű követelések európai eljárásának határokon átnyúló működésével kapcsolatban, beleértve a bírósági illetékeket, az eljárás gyorsaságát, hatékonyságát, könnyű alkalmazhatóságát, valamint a tagállamok kis értékű követelésekkel kapcsolatos belső eljárásait.

9.3.2. Felülvizsgálat – A követelés értéke

Nehéz kérdés volt annak meghatározása, hogy mi legyen a határokon átnyúló kis értékű követelések európai uniós eljárásában a követelések értékének megfelelő felső határa, így a kiválasztott összeg nagy mértékben a magasabb összeg mellett érvelő tagállamok és az alacsonyabb összegre törekvő tagállamok közötti kompromisszum eredménye.

E tekintetben fontos, hogy a rendelet megfelelő időben történő felülvizsgálatának során az egyik mérlegelendő kérdés a követelés értékének rendelet szerinti összeghatára, és a Bizottság által a 28. cikk alapján benyújtandó jelentésnek tartalmaznia kell egy beszámolót, valamint adott esetben kiigazításra irányuló javaslatot a követelés értékének összeghatárával összefüggésben.

Referenciaanyagok és linkek

Az európai igazságügyi portál a kis értékű követelések európai eljárásával kapcsolatos valamennyi releváns információ egységes belépési pontja; a kis értékű követelések európai eljárásával kapcsolatos információk szolgáltatásának felelőssége megoszlik a tagállamok és az Európai Bizottság között.

A) A kis értékű követelések európai eljárásában használandó formanyomtatványok

https://e-justice.europa.eu/dynform_intro_form_action.do?idTaxonomy=177&plang=hu&init=true&refresh=1

B) A kis értékű követelések európai eljárásában hatáskörrel és illetékességgel rendelkező tagállami bíróságok. Találja meg a bíróságot, amely az erre joghatósággal rendelkező tagállamban hatáskörrel és illetékességgel rendelkezik arra, hogy döntsön az Ön kis értékű követelések európai eljárásában szereplő követeléséről.

http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/sc_courtsjurisd_hu.jsp#statePage0

**Gyakorlati útmutató a kis értékű követelések európai eljárásának alkalmazásához
a kis értékű követelések európai eljárásának bevezetéséről szóló, 2007. július 11-i
861/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet alapján**

***A Europe Direct szolgáltatás az Európai Unióval kapcsolatos kérdéseire
segít Önnek választ találni.***

Ingyenesen hívható telefonszám (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) A legtöbb hívás és a megadott információk ingyenesek (noha egyes mobiltelefon-szolgáltatókon keresztül, telefonfülkékből és hotelekből a számot csak díjfizetés ellenében lehet hívni).

© iStockphoto, Corbis, Imageglobe

© Európai Unió, 2013

A sokszorosítás a forrás megjelölésével megengedett.

Printed in Belgium

ELEMIKLÓR-MENTES PAPÍRRA NYOMTATVA (ECF)

Kapcsolat

Európai Bizottság
Jogérvényesülési Főigazgatóság
Európai Igazságügyi Hálózat
polgári és kereskedelmi ügyekben
just-ejn-civil@ec.europa.eu
<http://ec.europa.eu/justice/civil>

Kiadóhivatal

Európai Igazságügyi Hálózat
polgári és kereskedelmi ügyekben

ISBN 978-92-79-29851-6

9 789279 298516

doi:10.2838/40350